

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
The Operation of Educational Quality Assurance by Islamic Private School
In Chana District, Songkla Province

รอบีหัยะ หมะซะหะเรียม
Robeeyah Mah-kharem

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkhla University

2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์   การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
   สอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน   นางสาวอปีหิยะ หมะซะหะรีม

สาขาวิชา   พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชิงเชาว์)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.พิชญ์วิมล วังแก้วหิรัญ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชิงเชาว์)

.....กรรมการ
(ดร.เกษตรชัย และหีม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์
และสังคม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกริกชัย ทองหนู)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์	การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นางสาวรอบีห๊ะ หะมะซะเหรีม
สาขาวิชา	การพัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร จำนวน 15 คน และครูผู้สอน จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .9766 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอ จะนะ จังหวัดสงขลา ทั้ง 8 ด้านโดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติการสอน สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตาและกรุณาปราณีเสมอ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตาโปรดปรานของอัลลอฮ์ (ซ.บ.) และด้วยความพยายามของผู้วิจัย อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือทั้งทางด้านวิชาการและอำนวยความสะดวกจากบุคคลต่างๆ มากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เจริญเชาว์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น คำปรึกษา และแนะนำ ตลอดจนแก้ไขตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้เขียนขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ดร.ทิพย์วิมล วงแก้วหิรัญ ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.เกษตรชัย และหิม ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์อุดม ประพฤติ อาจารย์อัับดุลสุโก ดินอะ และอาจารย์รอเซ็ด เป็นแหล่งแนะ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับงานวิจัยและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอนะงะ จังหวัดสงขลา ทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ขอขอบคุณนิตระดับปริญญาโท สาขาการพัฒนามนุษย์และสังคมรุ่นที่ 2 ทุกท่าน ที่ให้แนวคิด ประสบการณ์ชีวิต และให้ความร่วมมือประสานงานทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สำหรับคุณค่าและความดีที่ปรากฏอยู่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ คุณพ่ออัล-มัรซুমหะยืออวัง หมะซะหะร็ิม ที่ได้ล่วงลับโดยไม่ทันชื่นชมความสำเร็จ และเป็นผู้ที่ให้ชีวิตและความรู้ ตลอดจนจุดประกายความคิด ทักชะชีวิต และเป็นแบบอย่างของการเป็นนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมที่ดี ขอขอบคุณ คุณแม่ฮัจญะมิเด๊ะ หมะซะหะร็ิม และพี่ๆทุกท่าน ที่คอยสนับสนุนพลังความคิดและกำลังใจแห่งชีวิตตลอดกาล

ขอให้พระองค์อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ทรงตอบแทนในคุณงามความดี ให้แก่ทุกๆท่านด้วยเถิด อามีน

รอปีหะยะ หมะซะหะร็ิม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญภาพ.....	(8)
รายการตาราง.....	(9)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	9
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
การประกันคุณภาพการศึกษากับระบบการศึกษา.....	13
แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา.....	16
กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา.....	22
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับหลักการบริหาร.....	24
หลักการอิสลามเพื่อการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	30
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ ภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย.....	48
บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษา.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิจัย.....	67
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	119
สรุปผล.....	121
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	142
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัย.....	143
ประวัติผู้เขียน.....	151

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
1 ระบบการศึกษา.....	13
2 รูปแบบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้.....	14
3 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพกับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA).....	20
4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	25
5 ตัวอย่างแนวคิดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย.....	27
6 การนำข้อมูลมาใช้ในการดำเนินการ.....	47
7 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	49

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียน.....	61
2 แสดงจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียน(ต่อ).....	62
3 แสดงสรุปจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียน.....	62
4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลตำแหน่ง.....	68
5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ.....	69
6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา.....	69
7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนาตามขนาด ของโรงเรียน.....	70
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาในภาพรวม....	71
9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวม.....	72
10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวม (ต่อ).....	73
11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามด้าน การพัฒนามาตรฐานการศึกษาในภาพรวม.....	74
12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามด้าน การพัฒนามาตรฐานการศึกษาในภาพรวม(ต่อ).....	75
13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามด้าน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม.....	76

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
51 แสดงการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....	113
52 แสดงการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา(ต่อ).....	114
53 แสดงการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียน เอกชนสอน ศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู.....	115
54 แสดงการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของ โรงเรียน เอกชนสอน ศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู(ต่อ).....	116

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ ผสมกับความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้สังคมโลกสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างไร้พรมแดน อันนำมาซึ่งความจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย ปัจจัยที่สำคัญที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยที่การศึกษาต้องเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เต็มศักยภาพ และเช่นเดียวกันการศึกษาต้องเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง การจัดการศึกษาจึงเน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายจากแหล่งและสื่อต่างๆ อันจะนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นการจัดการเพื่อพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเองของเรา คนที่ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมก็คือคนที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างถูกต้องตามครรลองคลองธรรม และได้รับสิ่งดี ๆ การศึกษามีใช่เป็นเพียงการใช้ชีวิตระยะเวลาหนึ่งในโรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นเหมือนปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาตนเองครบถ้วน และหน้าที่การงาน ตลอดจนความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศชาติยิ่งในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ที่นำเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปจนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตและวัฒนธรรมใหม่ๆ มาสู่สังคมไทย การศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้คนมีหลักคิด รู้จักใคร่ครวญ เลือกรับ ปรับตัวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เข้ามาสู่ชีวิตตลอดเวลา ระบบการศึกษาจะต้องตอบสนองการทำงานในยุคข้อมูลข่าวสาร การสอนต้องส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการมากกว่าที่เป็นมาในอดีต บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

และผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ คุณภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นหัวใจสำคัญยิ่ง และคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ส่วนหนึ่งจะมาจากการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากระบบโรงเรียน ในขณะที่สังคมโลกพัฒนาเปลี่ยนแปลงเร็ว การศึกษาในระบบโรงเรียนจำเป็นต้องตอบสนองพัฒนาศักยภาพของเยาวชนให้สอดคล้องกับลักษณะสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำลังดำเนินการอยู่ขณะนี้จะต้องเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย โดยให้ทุกคนมีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้ ดำรงชีวิตอย่างมีคุณธรรมและศักดิ์ศรี พัฒนาตนเองและมีบทบาทร่วมในการพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม (กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 45-46)

ประเทศที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาทุกประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน หากสามารถให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถ มีศักยภาพเต็มสมบูรณ์ตามอัตภาพของแต่ละบุคคลแล้ว การพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศ ก็สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 2) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 47 ระบุให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยมีระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ระบบการประเมินคุณภาพภายใน โดยมุ่งการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 18 (2) โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนบรรลุผลตามมาตรฐานอย่างแท้จริง ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนโดยตรง สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยต้องดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ (กรมวิชาการ.2544 :23-24)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถาบันการศึกษาที่จำเป็นต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วยเช่นกัน แต่ปัจจุบันพบว่า จากการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันศึกษาระดับต่างๆ ยังไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายสำคัญได้ สอดคล้องกับที่ศิริ ถีอาสนา (2549:) ได้นำเสนอภาพรวมของผลการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาประเภทและระดับต่างๆ ว่ามีปัญหาอุปสรรค

หลายประการ เป็นต้นว่าความเข้าใจและความร่วมมือของบุคลากรต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยังเข้าใจไม่ตรงกันและยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเพียงพอ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความมั่นใจในการดำเนินงาน และยังไม่มีการบูรณาการระบบการประกันคุณภาพเข้ากับการบริหารงานปกติ และพบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จะประเมินตนเองไม่เป็นระบบ และยังไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนบริหาร พัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเท่าที่ควร นอกจากนี้ครูอาจารย์มีความเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงาน

ถึงแม้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะมีการดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ แต่กระบวนการที่เกิดขึ้นดังกล่าวยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดกระบวนการคุณภาพที่แท้จริงในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเกิดจากระบบการประกันคุณภาพที่ใช้อยู่มิได้เอื้อต่ออัตลักษณ์ของโรงเรียนประเภทนี้ที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ในขณะที่บุคลากรในโรงเรียนขาดความตระหนักและขาดการมีส่วนร่วมในการสร้างคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ดังนั้นเพื่อให้การประกันคุณภาพมีประสิทธิภาพในการผลักดันให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการเพื่อสร้างกลไกคุณภาพในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและกลไกเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใหม่ โดยประยุกต์จากแนวคิดของการศึกษาอิสลาม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายและอัตลักษณ์ของโรงเรียน ตลอดจนเป็นกลไกเพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของซุมศักดี อินทร์รักษ์และคณะ (2550 :31) ที่ได้เสนอไว้ว่าการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โรงเรียนต้องให้ความสำคัญต่อความมุ่งหวังและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาของโรงเรียน เพื่อให้สามารถจัดบริการทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพทุกด้านตามความพร้อมของทรัพยากรและศักยภาพที่มี ตลอดจนความเป็นไปได้ของแต่ละโรงเรียน จนเป็นที่พึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นเรื่องของการบริหารจัดการคุณภาพศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระแสความต้องการให้การศึกษามีคุณภาพเกิดจากผู้เรียน ผู้ปกครองและสังคม ทำให้สถานศึกษาต้องสร้างความมั่นใจในคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพทั้งด้าน ปัจจัย ผลผลิต ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจในคุณภาพ จึงนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นในการประกันคุณภาพการศึกษา ที่ครอบคลุมกระบวนการต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการในการจัดการศึกษา

สถานศึกษาต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการรับรองการปฏิบัติงาน มีกระบวนการตรวจสอบที่สร้างความมั่นใจให้เป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคมเพื่อยืนยันต่อสังคมได้ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จะจบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมตามหลักสูตร ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องของ ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยภาระงานที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ใน 8 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ
- 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 7) การรายงานคุณภาพการศึกษา
- 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ย่อมทำให้สังคมได้รับความพอใจ ซึ่งการสร้างคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง มีข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพงาน มีวิสัยทัศน์ ภารกิจ มีการวางแผนพัฒนาคุณภาพ แต่ในขณะเดียวกันในการปฏิบัติจริงก็ต้องยอมมีอุปสรรคที่จะทำให้การดำเนินงานติดขัดหรือไม่สะดวก ซึ่งปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวนั้นอาจเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อม หรือบริบทของแต่ละสถานศึกษา แต่สถานศึกษาจะต้องดำเนินงานและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 อย่างชัดเจนและต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงนับได้ว่าเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเอง ผู้วิจัยในฐานะที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการกิจหลักในการบริหารงานตามกรอบคุณภาพการศึกษา และติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาว่าโรงเรียนมีการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลามมากนักน้อยเพียงใด และได้ดำเนินการเป็นไปตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพหรือไม่อย่างไร และต้องการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

เพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะในการวางแผน ควบคุม กำกับ ติดตาม ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนางานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อีกทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับเตรียมการรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยมีขอบเขตดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 15 โรงเรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามกรอบแนวคิดในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องของระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีองค์ประกอบ 8 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดการระบบบริหารและสารสนเทศ
- 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 7) การรายงานคุณภาพการศึกษา
- 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องอันจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องของ ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ที่มีองค์ประกอบ 8 ด้าน ดังนี้

1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาได้ปรับปรุงข้อกำหนดหรือคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน หรือท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง วางแผนร่วมกันเพื่อให้เป็นแผนยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย สภาพความสำเร็จ วิธีดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ แหล่งวิทยากรภายนอกช่วยเหลือ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน การจัดสรรงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรที่มีคุณภาพ

1.4 การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่โรงเรียน ได้ลงมือปฏิบัติตามสาระที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการกำกับติดตามการดำเนินงานกิจกรรมนั้นๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการกำกับและนิเทศติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกๆ ด้าน อันได้แก่ ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อหาคุณภาพของผู้เรียนที่เกิดจากผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมีการประเมินหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชั้นเรียน ระดับโรงเรียน และระดับชาติ

1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การจัดทำรายงานผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำปี

1.8 การผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนหน่วยงานต้นสังกัด และเขตพื้นที่การศึกษา ในการตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ยั่งยืนต่อไป

2. การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา โดยสอนวิชาศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

4. **ผู้บริหาร** หมายถึง ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งต้องเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา

5. **ครูผู้สอน** หมายถึง ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนและได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

6. **ขนาดของสถานศึกษา** หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาที่จำแนกตามลักษณะการแบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งได้แบ่งขนาดของโรงเรียนไว้ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549 : 16)

6.1 **โรงเรียนขนาดเล็ก** หมายถึง มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

6.2 **โรงเรียนขนาดกลาง** หมายถึง มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 301 - 1,000 คน

6.3 **โรงเรียนขนาดใหญ่** หมายถึง มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 1,001-2,000 คน

6.4 **โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ** หมายถึง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,002 คนขึ้นไป

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

2. เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

3. เป็นข้อเสนอแนะหรือรูปแบบสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือที่สนใจเพื่อไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

4. เป็นข้อมูลพื้นฐานเตรียมการรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานความคิดนำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย และเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์ และอภิปรายผลตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
2. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
3. การประกันคุณภาพการศึกษากับระบบการศึกษา
4. แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา
5. กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา
6. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับหลักการบริหาร
7. หลักการอิสลามเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
8. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย
9. บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษา
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การประกันคุณภาพการศึกษา

ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา

ความเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนทั่วไป การแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของประเทศต่างๆ มีอัตราสูงขึ้นทุกขณะ ความสำคัญของการพัฒนาประเทศจึงมิได้ขึ้นอยู่กับระบบทุนหรือทรัพยากรอีกต่อไป แต่ขึ้นอยู่กับศักยภาพและคุณภาพของคนเป็นสำคัญซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2545-2549) ได้แสดงจุดเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นพลังการพัฒนาประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 2-3)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับของวงการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานสอดคล้องกันเป็นระบบมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้รับกันกำหนดไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้ หมวดที่ 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่และผู้ปกครอง ว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543:5-6) ทั้งนี้ โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหารและการจัดการคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่ที่เน้นการสร้างความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่เป็นผลผลิตขององค์กร จะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ความมั่นใจนี้ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา ข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ (กรมวิชาการ, 2544: 9-10)

การประกันในบริบทของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีมาตรฐานเป็นแกนนำ การสร้างความมั่นใจจะเริ่มตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานในระดับเป็นหมายของการศึกษาของชาติ โดยการนำข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงประจักษ์ที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือเกี่ยวกับสังคมไทยในอนาคตทางการเรียนการสอนและใช้มาตรฐานตัวบ่งชี้และระดับคุณภาพทางการศึกษาที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (stakeholders) เข้ามามีบทบาทในการกำหนดและร่วมกันจัดการศึกษาให้บังเกิดผลที่ต้องการ

2. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการควบคุมคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความมั่นใจในการประกันคุณภาพของการศึกษาที่ได้รับ และได้มีนักวิชาการ หน่วยงานทางการศึกษา และนักบริหารหลายคนได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2542 ข) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Mechanical Process) เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็น

หลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม กรมวิชาการ (2542 ก) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นวิธีการ หรือกลุยุทธ์ที่กำหนดแนวปฏิบัติ หรือแนวทางในการดำเนินงานจัดการศึกษา เป็นหลักประกันว่านักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 ก) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่น สถานศึกษาได้รับรองมาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้จบการศึกษาต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนเอกชนมีแนวทางจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน และสอดคล้องกับหลักการนโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน (วารินทร์ สิ้นสูงสุด. 2542:8)

ถนอม เทียนรัตน์ (2548:16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการในการตรวจสอบและรับรองการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อที่จะประกันให้สังคมและชุมชนนั้นๆ เชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร

นิตย์ คงชนนันทิกุล (2547:12) กล่าวว่าไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกหรือกระบวนการในการจัดการศึกษาที่ได้มีการวางแผนหรือจัดระบบไว้ให้เป็นอย่างดี ซึ่งทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่การสำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

สุรัฐ ศิลปะอนันต์ (2539: 13) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้สูงขึ้นเข้าถึงมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยประเมินความสำเร็จของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร การมีเป้าหมายชัดเจน และทুমเทเรื่องระบบสองระบบ คือ ความรับผิดชอบ (Accountability) และการวัดผล (Measurement) จะเป็นเครื่องกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และความคาดหวัง

เพ็ญศิริ ปานรังศรี (2548:13) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาตามระบบหรือแผนที่วางไว้โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข พัฒนา และประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความมั่นใจกับสังคมได้ว่าผู้เรียนหรือผลผลิตของ

สถานศึกษามีคุณภาพครบถ้วนตามมาตรฐานของหลักสูตรและตรงตามความมุ่งหวังของสังคมและชุมชน

สมาน เพชรนาวา (2549:8) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นที่มั่นใจของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

ศิริยศ เหลี่ยมสิงขร (2547:21) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมใดๆ เมื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาตามพันธกิจที่ได้ร่วมกัน กำหนดไว้ นั้น จะให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง

วารินทร์ สิ้นสูงสุด (2542:138) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการในกิตติอย่างมีระบบตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของปัจจัยนำเข้าระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิต และผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา

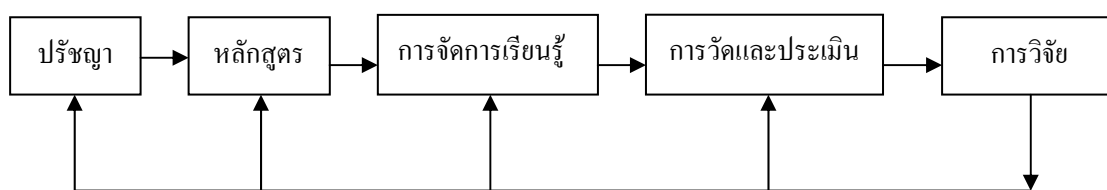
นิภาวรรณ กาญจนพิทักษ์ (2548: 8) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจต่อสังคม ผู้ปกครองและชุมชนว่า การดำเนินงานของสถานศึกษา ตามพันธกิจที่ได้ร่วมกัน กำหนดไว้ นั้น จะให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์โดยนักเรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะต่างๆ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

จากความหมายของนักวิชาการ หน่วยงานและนักบริหารจะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยการวางแผนหรือจัดระบบ ให้เป็นไปตามนโยบายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการติดตาม ตรวจสอบ แก้ไข พัฒนาและประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจ ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

3. การประกันคุณภาพการศึกษากับระบบการศึกษา

การจัดการศึกษาต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ประชญา จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมทั้งการวิจัย ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษามีผลผลิตที่มีคุณภาพต้องมีระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการตรวจสอบการจัดการบริหารการศึกษาในระบบการศึกษาที่จะ ได้ทราบถึงคุณภาพของผลผลิตที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของสังคมและพร้อมทั้งเป็นสารสนเทศในการบริหารการศึกษา ดังรายละเอียดของระบบการศึกษาดังนี้

การศึกษาเป็นระบบที่มีองค์ประกอบหลายๆ ส่วน แต่ละส่วนก็มีหน้าที่ที่ต้องทำงานประสานกันอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ คุณภาพของการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับว่าในแต่ละส่วนประกอบได้ทำหน้าที่ของส่วนประกอบนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ตลอดจนประสิทธิภาพในการประสานงานในการทำงานด้วย ซึ่งหน้าที่ของแต่ละส่วนประกอบ ตลอดจนการเชื่อมโยงประสานงานกันในการทำงานเป็นไปตามรูปแบบ ดังนี้

ผลย้อนกลับ

ภาพที่ 1 ระบบการศึกษา (สมบุรณ์ ชิตพงศ์, 2544 : 3)

จากรูปแบบจะเห็นได้ว่า ทุกส่วนของระบบการศึกษานั้นมีความสำคัญและขาดเสียมิได้ การพัฒนาของระบบการศึกษาก็คือ การพัฒนาในทุกๆ ส่วนประกอบของระบบนั่นเอง เพราะถ้าเกิดว่าส่วนหนึ่งส่วนใดบกพร่องแล้วก็จะถือว่ายากมากต่อการที่จะทำให้ทั้งระบบพัฒนาได้ และต้องพัฒนาการประสานงานในแต่ละส่วนประกอบ ตลอดจนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย โดยมีรายละเอียดในแต่ละส่วนประกอบ ดังนี้

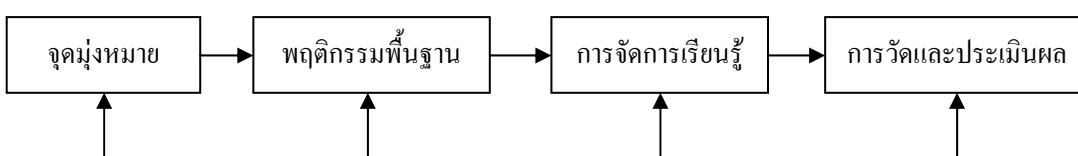
1. ประชญา เป็นเป้าหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสิ่งที่เป็นประชญาเป็นลักษณะบุคลิกภาพประจำตัวผู้เรียนซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการทั้งหมดที่ดำเนินการในการใช้หลักสูตร ซึ่งบุคลิกภาพประจำตัวนักเรียนนี้ เป็นตัวกำหนดวิธีการปฏิบัติตนเพื่อการอยู่รอดในสังคมอย่างปกติสุข ในกรณีที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นการอยู่รอดหรือประสบความสำเร็จในอาชีพ ในกรณีที่เป็นการศึกษาเพื่อการมีอาชีพเลี้ยงตน

2. จุดมุ่งหมาย เป็นเป้าหมายบนเส้นทางไปสู่ (การบรรลุ) ปรึชญา ซึ่งหมายถึงว่า การจะบรรลุได้ ซึ่งลักษณะบุคลิกภาพตามที่ระบุไว้ในปรัชญานั้น ต้องทำให้แต่ละคนเกิดหรือมีใน ลักษณะย่อย ๆ เหล่านั้นได้แล้ว ก็จะสามรถบรรลุลักษณะบุคลิกภาพตามปรัชญาที่ระบุไว้ในที่สุด

3. เนื้อหา เป็นพาหนะหรือพาหนะที่ใช้ในการทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย การใช้พาหนะที่เหมาะสม และจำเป็นต่อการจะไปให้ถึงในแต่ละจุดมุ่งหมายเท่านั้น การใช้เนื้อหา (พาหนะ) ที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้บรรลุจึงเป็นเรื่องสำคัญ

4. การเรียนการสอน หรือการจัดการเรียนรู้ เป็นเทคนิควิธีในการใช้เนื้อหาเป็น พาหนะที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนไปถึง (บรรลุ) จุดหมายที่ต้องการได้ หลักสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ (learner-centered) และต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เป็นของตัวเองและเกิดการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ

5. การวัดและประเมิน เป็นการตรวจสภาพการพัฒนาของผู้เรียน บทบาทการวัด และประเมินจึงคล้ายกับเป็นตัวช่วยในการ “ ค้น ” (discovery) ให้พบจุดเด่น-ด้อย ในแต่ละคนเพื่อ ช่วยให้สามารถ “ พัฒนา ” (development) บุคคลนั้นๆ ได้ถูกต้อง บทบาทของการวัดและการ ประเมินผลที่แท้จริงขึ้นอยู่กับรูปแบบการเรียนรู้เป็นสำคัญ เพราะในการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุพฤติกรรมตามเป้าหมายได้อย่างตรงจุดนั้นต้องอาศัยผลจากการวัดและประเมิน เป็นฐานข้อมูลในการกำกับแนวทาง การพัฒนาให้มุ่งตรงไปสู่เป้าหมายได้ตรงจุดเสมอตามรูปแบบ พื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ (สมบูรณ์ ชิตพงศ์, 2544 : 4)

จากรูปแบบพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้กล่าวอย่างง่าย ๆ จะเห็นได้ว่า ในการจัดการเรียนรู้ในหน่วยใดก็ตาม ผู้สอนต้องกำหนดจุดมุ่งหมายขึ้นไว้เสียก่อน จากนั้นจึงพิจารณาว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมพื้นฐานหรือมีความพร้อมเพียงพอต่อการที่จะเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายนั้นแล้วหรือยัง ถ้ายังก็ต้องพัฒนาให้เกิดความพร้อมนั้นๆ เสียก่อน จากนั้นจึงค่อยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายนั้นแล้วหรือยัง ถ้ายังก็ต้องพัฒนาให้เกิดความพร้อมนั้นๆ เสียก่อน จากนั้นจึงค่อยจัด กิจกรรมการเรียนรู้ (กิจกรรมจะเป็นแบบใดขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคน ซึ่งไม่เหมือนกัน) และ เมื่ออยากตรวจสอบว่า กิจกรรมนั้นๆ สามารถช่วยให้บุคคลถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด ก็ต้องมีการวัดและประเมินเพื่อตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา บทบาทของการวัดและประเมินกับ

แบบการจัดการเรียนรู้จึงเกี่ยวข้องกันอย่างมาก เพราะเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างเกี่ยวเนื่องกัน โดยตลอดในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ต้องอาศัยการวัดและประเมินถึง 3 ขั้นตอน คือ

5.1 การวัดและการประเมินก่อนการจัดการเรียนรู้ (pre-assessment) เป็นการวัดและประเมินพฤติกรรมพื้นฐานหรือความพร้อมของผู้เรียนนั่นเอง สิ่งที่เป็นพฤติกรรมพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ

5.1.1 พื้นฐานความรู้ที่จำเป็นในการเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุได้แก่ สิ่งที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ ทฤษฎี ฯลฯ ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนรู้มาก่อน โดยสิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการเรียนรู้ในหน่วยนั้นๆ

5.1.2 ความสามารถทางสมองอันเป็นพัฒนาการทางด้านปัญญา (cognitive development) อันแสดงว่าบุคคลนั้นสมองพัฒนาถึงระดับที่จะสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่มีลักษณะเช่นไร ได้แล้ว

5.1.3 ความสนใจของผู้เรียน เป็นการจูงใจ (motivation) ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะเรียนสิ่งที่จะเรียนควรเป็นการจูงใจภายในมากกว่าการจูงใจภายนอก

5.2 การวัดและประเมินผลขณะดำเนินการจัดการเรียนรู้ (formative assessment) เป็นการวัดและประเมินการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระยะของการเรียนรู้ การวัดและประเมินดำเนินการเป็นการกระทำเพื่อให้รู้ว่าบุคคลสามารถรอบรู้ (mastered) ไปตามลำดับ (hierarchy) ของโครงการในหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ แล้วหรือยัง การวัดและประเมินช่วงนี้ถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียน

ในการวัดและประเมินขณะดำเนินการ เป็นการวัดและประเมินหลังจากเรียนรู้ในแต่ละหน่วยจบลงแล้ว ผลการวัดช่วยให้สามารถประเมินได้ว่า ในส่วนใดของหน่วยที่บุคคล (แต่ละคน) ยังไม่ผ่าน (no mastered) ก็พัฒนาโดยการซ่อมเสริม (remedial) เพื่อให้ผ่าน โดยเฉพาะหน่วยนั้นให้ได้ก่อนจัดการเรียนรู้ในหน่วยต่อไป ทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนจบในหน่วยสุดท้าย

สิ่งสำคัญของการวัดและประเมินขณะดำเนินการ ต้องเรียงลำดับในแต่ละหน่วยให้เป็นลำดับขั้นในการเรียนรู้และในแต่ละหน่วยก็ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ให้เป็นจุดมุ่งหมายที่สามารถสังเกตและวัดได้ หรือที่เรียกว่า “ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ” ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุได้ในแต่ละคาบเวลาของการเรียนการสอน

5.3 การวัดและประเมินหลังการจัดการเรียนรู้ (summative assessment) เป็นการวัดประเมินรวบยอดของการเรียนรู้ทั้งหมด พฤติกรรมที่ต้องการทำการวัดและประเมินหลังการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด พฤติกรรมที่ต้องการทำการวัดและประเมินหลังการจัดการเรียนรู้มีอย่างน้อย 2 ประการ คือ

5.3.1 พฤติกรรมเชิงบูรณาการ (integration) เป็นพฤติกรรมที่ได้จากการบูรณาการของแต่ละจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พฤติกรรมนี้ได้รับการวิเคราะห์ออกมาว่า แต่ละจุดมุ่งหมายนั้นมีพฤติกรรมเชิงบูรณาการอะไรบ้าง พฤติกรรมย่อยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เมื่อมีการบูรณาการร่วมกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมสำคัญที่บุคคลพึงมี

5.3.2 พฤติกรรมเด่นที่ต้องการเน้น พฤติกรรมบางอย่างเป็นพฤติกรรมที่จำเป็นและสำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนคงอยู่และพัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ จึงจำเป็นต้องเน้นการวัดและประเมินเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้อีกครั้งหนึ่ง ในการประเมิน (assessment) นั้นเน้นการประเมินความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการเป็นสำคัญเพื่อทราบถึงผลของการกระทำว่าเจริญก้าวหน้าหรืองอกงามเพิ่มพูนขึ้นหรือไม่ ซึ่งความงอกงามนี้ทราบได้ก็โดยการประเมินก่อนลงมือกระทำสิ่งนั้น และประเมินอีกครั้งเมื่อการกระทำนั้นๆ สิ้นสุดลงแล้ว จากนั้นจึงนำผลทั้งสองมาหาความแตกต่าง จึงสามารถทราบความเจริญงอกงามหรือความก้าวหน้าได้ การประเมินจึงเป็นการกระทำเพื่อการพัฒนา (development) โดยแท้

6. การวิจัย เป็นการหาสาเหตุที่เกิดขึ้นอันมีผลทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่บรรลุเป้าหมาย ซึ่งการทราบสาเหตุทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่เป็นผลจากการวิจัยจึงเป็นประโยชน์โดยตรงในการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษา (education action research) หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า การวิจัยในชั้นเรียน (classroom research) นั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพครูต้องกระทำได้ในการปฏิบัติหน้าที่ครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายและมีลักษณะบุคลิกภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรนั้นๆ ในที่สุดการวิจัยจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ขาดไม่ได้ในระบบการศึกษา การทำหน้าที่ครูจึงต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการทำหน้าที่ของตนเอง ที่เรียกว่า “teacher as a research” ซึ่งหมายถึงว่า การเป็นครูต้องเป็นผู้มีนิสัยวิจัยในการปฏิบัติหน้าที่นั่นเอง

จะเห็นได้ว่าจากระบบการศึกษาที่ประกอบด้วย ปรัชญา จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการวิจัย มีความเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ผลผลิตจากการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. แนวคิดและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ดังนี้

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้

ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา กำหนดการประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไร้ประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ

Navaratanam และ O' Comor (1993) ให้แนวคิดว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการป้องกันปัญหาคุณภาพ ช่วยกันวางแผนและจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ รวมถึงการตั้งระบบการตรวจสอบ ระบบปฏิบัติการ และการทบทวนการปฏิบัติงานโดยตัวระบบเอง

กรมวิชาการ (2544:5-8) ได้กล่าวว่า เป็นระบบแนวคิดการบริหารจัดการที่ครอบคลุมกิจกรรมทั้งปวงที่จะตอบสนองความคาดหวังและความต้องการต่างๆ ของลูกค้า ชุมชนและเป้าหมายขององค์กร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าที่สุด โดยการพัฒนาและใช้ประโยชน์สูงสุดจากศักยภาพของพนักงานทุกคนในการที่จะมุ่งสู่การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา

โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปยังระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ตามจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะมีทั้งการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและการประเมินภายนอก คือเป้าหมายของการประเมินคุณภาพทั้งนั้น ไม่ใช่เพื่อการลงโทษแต่เป็นเครื่องสะท้อนให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณาจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างเต็มที่ ฉะนั้นการประกันคุณภาพจึงเป็นการประกันคุณภาพเพื่อผู้เรียน

การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาเป็นแนวคิดที่ดี แต่ต้องระวังไม่ให้กลายเป็นมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากกระบวนการจัดการศึกษาต่อไปจะมีความหลากหลาย มีตั้งแต่การศึกษาที่จัดโดยครอบครัว ชุมชน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และตามอัธยาศัย การมีมาตรฐานระดับชาติต้องเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นด้วย นั่นก็คือต้อง

ถิ่นควรมีบทบาทที่จะกำหนดว่าต้องการพัฒนาคนในท้องถิ่นให้ออกมาเช่นไร เพื่อเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและเป็นเยาวชนที่ดีของสังคม

มาตรฐานการศึกษา อาจเรียกว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องมี แต่จุดที่สำคัญที่สุดอยู่ที่ผลผลิต นั่นก็คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เก่งขึ้น และมีความรับผิดชอบมากขึ้น สำหรับตัวที่เป็นปัจจัยตัวป้อนในด้านทรัพยากร กระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอน ถึงแม้มีความสำคัญ แต่ก็สามารถจัดให้มันหลากหลายได้ แต่ความหลากหลายจะต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย รัฐได้พยายามส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือในการรักษาคุณภาพให้ได้มาตรฐานของชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา 3 ข้อ คือ

- 1) รัฐกระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายการบริหาร งานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรในจังหวัด และสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเทศ
- 2) รัฐสนับสนุนผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) สถานศึกษาต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียน และผู้ปกครอง ตามมาตรฐานที่กำหนด และผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

การดำเนินการเพื่อให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน ควรมีการศึกษาขั้นตอนการดำเนินงาน ตามแนวคิดหลักดังนี้

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่พัฒนาอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนดังนี้

- 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
- 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของ

สถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา

4.2 แนวคิดตามหลักการบริหาร

ตามหลักการบริหารนั้น การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

หลักและกระบวนการบริหารเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยจะต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพดี

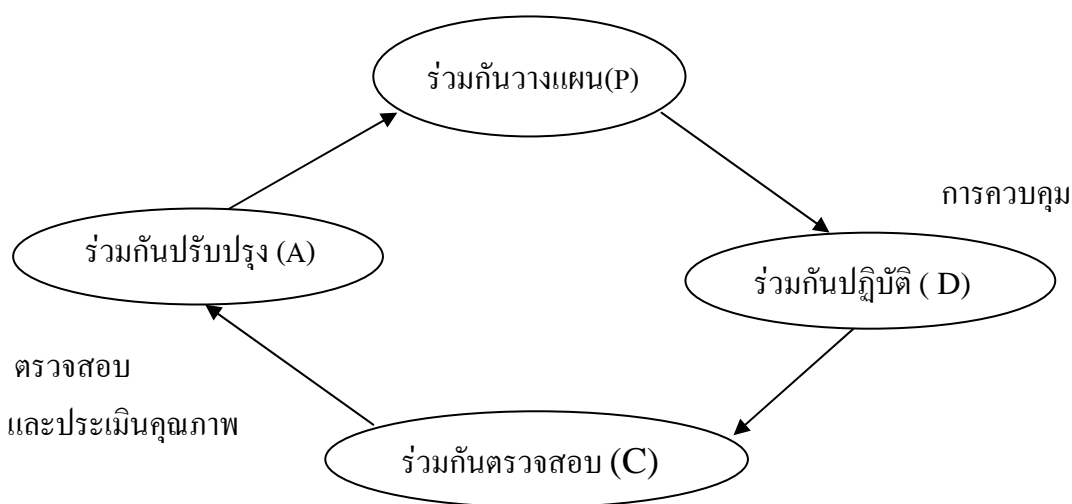
กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูซึ่งเป็นบุคลากรภายใน จะต้องร่วมกันพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพดีและจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุด ผู้บริหารและครูในสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติอย่างไรและถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ จะต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางแผน (Plan) ว่าจะต้องทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และร่วมกันปรับปรุง (Action) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นตลอดเวลา โดยกันทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้น ๆ โดยมีมุ่งให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวการทำงานที่เป็นระบบเช่นนี้ จะช่วยสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกว่าเป็นงานที่ต้องกระทำกันทุกวัน โดยเป็นปกติ เป็นการมองตนและประเมินตนเอง ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีข้อมูลที่มั่นคงเป็นจริง พร้อมแสดงต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร

ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุม และการตรวจสอบคุณภาพ กับหลักการบริหารที่เป็นระบบวงจร (PDCA) ซึ่งจะประกอบด้วย การร่วมกันวางแผน (P) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) และร่วมกันปรับปรุง (A) จะเห็นว่ามีคุณสมบัติคล้องกันดังนี้

ภาพที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพกับหลักการบริหารที่เป็นระบบวงจร (PDCA)

จากภาพข้างต้น การควบคุมคุณภาพและตรวจสอบคุณภาพ ก็คือกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือการที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน และดำเนินการตามแผน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือ ในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจและเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

4.4 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีดังนี้ (สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิด หรือการทำให้บุคลากรเสียน้ำ โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2) การที่จะดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและปฏิบัติการที่มีเป้าหมาย ชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบและประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3) การประกันเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องมีผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกัน ผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

การจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการที่ต้องพิจารณา ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2546)

1) ระบบประกันคุณภาพ ไม่ใช่เรื่องของการชี้ถูกชี้ผิด หรือการตรวจสอบแต่เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ควบคู่กับการกระจายอำนาจบริหารการศึกษา

2) มาตรฐานการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3) การประกันคุณภาพมีภารกิจหลัก 4 ส่วน ซึ่งต้องแยกบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดมาตรฐาน หรือหลักเกณฑ์ของระบบการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของส่วนกลาง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นต้น

(2) การประเมินภายใน เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการพัฒนาระบบการประเมินภายใน โดยดึงชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

(3) การประเมินภายนอก ให้องค์กรอิสระในรูปองค์กรมหาชนทำหน้าที่ การประเมินภายนอก การที่ให้องค์กรอิสระทำหน้าที่นี้เพราะต้องการให้อิสระจากฝ่ายราชการ และต้องทำหน้าที่ประเมินทั้งสถานศึกษาของรัฐและของเอกชน

(4) การนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการปรับปรุง เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร การศึกษา

5. กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี 3 ขั้นตอน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนา มาตรฐานการศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดย หน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับ กระทรวง

กระบวนการประกันคุณภาพตามแนวคิดของหลักการบริหาร ที่เป็นกระบวนการ ครอบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การร่วมกันวางแผน (Planning) ขั้นที่ 2 การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing) ขั้นที่ 3 การร่วมกันตรวจสอบ (Checking) ขั้นที่ 4 การร่วมกัน ปรับปรุง (Action) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา คือ

- 1) การเตรียมการ
- 2) การดำเนินการ (PDCA)
- 3) การรายงานผล

กระบวนการหลักของการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วยการทำงาน 3 ประการ คือ

1) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) โดยกำหนดมาตรฐานคุณภาพ (Quality Standards) เน้นไปที่คุณลักษณะของผู้จบการศึกษา (Outcome) สอนองมาตรฐานหลักสูตร เป็น กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษาสู่คุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานด้าน ผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งแผน แม่บท ได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษา แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนระยะสั้น ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปีที่สามารถพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐาน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามที่สถานศึกษาได้วางแผนไว้

2) การตรวจสอบและแทรกแซงคุณภาพการศึกษา (Quality Intervention) คือ การปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่วางเอาไว้ และการจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการนิเทศ ติดตามและช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังต้องหามาตรการในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) การประเมินคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

หลักการ และเงื่อนไขสำคัญบางประการในการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดี คือ การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษาจะพัฒนาคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ ต่อเมื่อสถานศึกษามีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะคิดและตัดสินใจ ทั้งด้านการบริหารวิชาการ และการใช้จ่ายงบประมาณ การมีส่วนร่วม (Participation) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมิน และร่วมรับผิดชอบกับการจัดการของสถานศึกษา การเสริมสร้างพลัง (Empowerment) โดยการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบในพันธภาระ (Accountability) การศึกษาไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นเรื่องของทุกคนที่มีส่วนได้เสียกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ จึงต้องสร้างให้ทุกคนมีจิตสำนึกในหน้าที่ของตนที่มีต่อการศึกษา เช่น หน้าที่ของความเป็นพ่อ เป็นแม่ ครู เป็นต้น

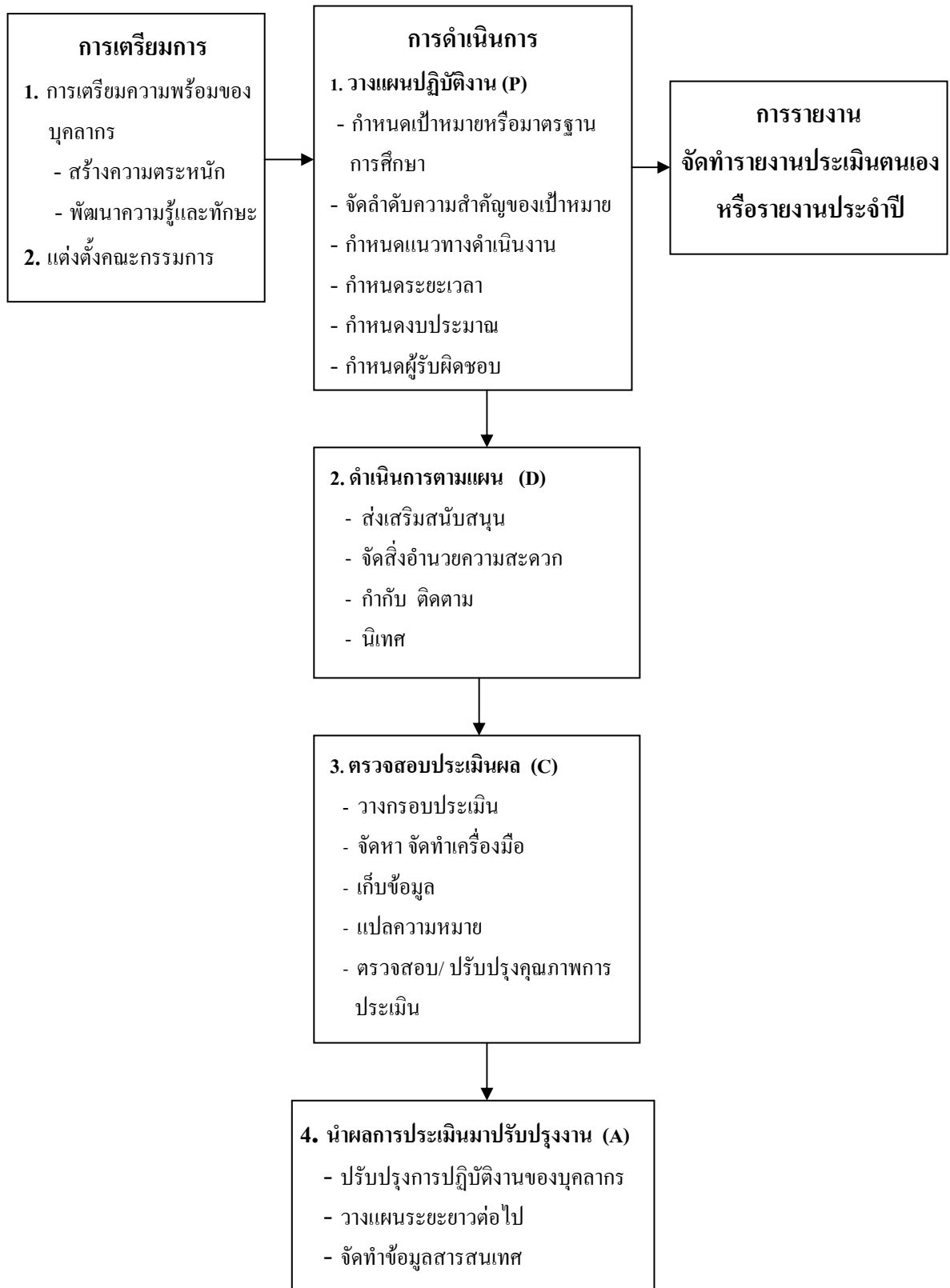
นอกจากนี้กระบวนการทำงานและผลงานของสถานศึกษาแห่งนั้น ต้องสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อ โดยสังคมและประชากรการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) การตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการวางแผน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากข้างต้นสรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการจัดการศึกษา และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานที่ต้องการ ตลอดจนสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าผลผลิตทางการศึกษามีคุณภาพตามเป้าหมายหรือพันธกิจที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

6. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับหลักการบริหาร

การประกันคุณภาพภายใน เป็นภารกิจของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุง การดำเนินงานสถานศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายปรัชญา ธรรมนูญการศึกษา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายใน จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

ระบบประกันคุณภาพ ประกอบด้วย การควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพ กับหลักการบริหารที่ครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การร่วมกันวางแผน (P) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) และร่วมกันปรับปรุง (A) ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

6.1 การเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

- 1) การสร้างความตระหนักรู้ของการประกันคุณภาพและการทำงานเป็นทีม
- 2) การพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

การแต่งตั้งคณะกรรมการ

การแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อรับผิดชอบในการควบคุมติดตาม กำกับ สนับสนุน ให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกัน และเชื่อมโยงกันเป็นทีมผู้มีส่วนรับผิดชอบที่สำคัญคือ ผู้บริหาร สถานศึกษา

6.2 การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการด้วยกัน คือ

1) การวางแผน เป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใน การวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ เพื่อให้การทำงานบรรลุผลตามที่ต้องการ สิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดทำคือ

- แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- แผนปฏิบัติงานประจำปี
- แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
- แผนประเมินคุณภาพการศึกษา
- แผนงบประมาณ

ในการจัดทำแผนงานต่างๆ ควรจะมีการประเมินผลด้วย เพื่อใช้ในการกำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนใด จะประเมินเรื่องใด

ขั้นตอนในการวางแผน ขั้นตอนที่สำคัญ คือ การกำหนดเป้าหมาย การจัดอันดับ ความสำคัญของเป้าหมาย การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาการดำเนินการ การกำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการ และการกำหนดงบประมาณที่ใช้

1.1 การกำหนดเป้าหมาย

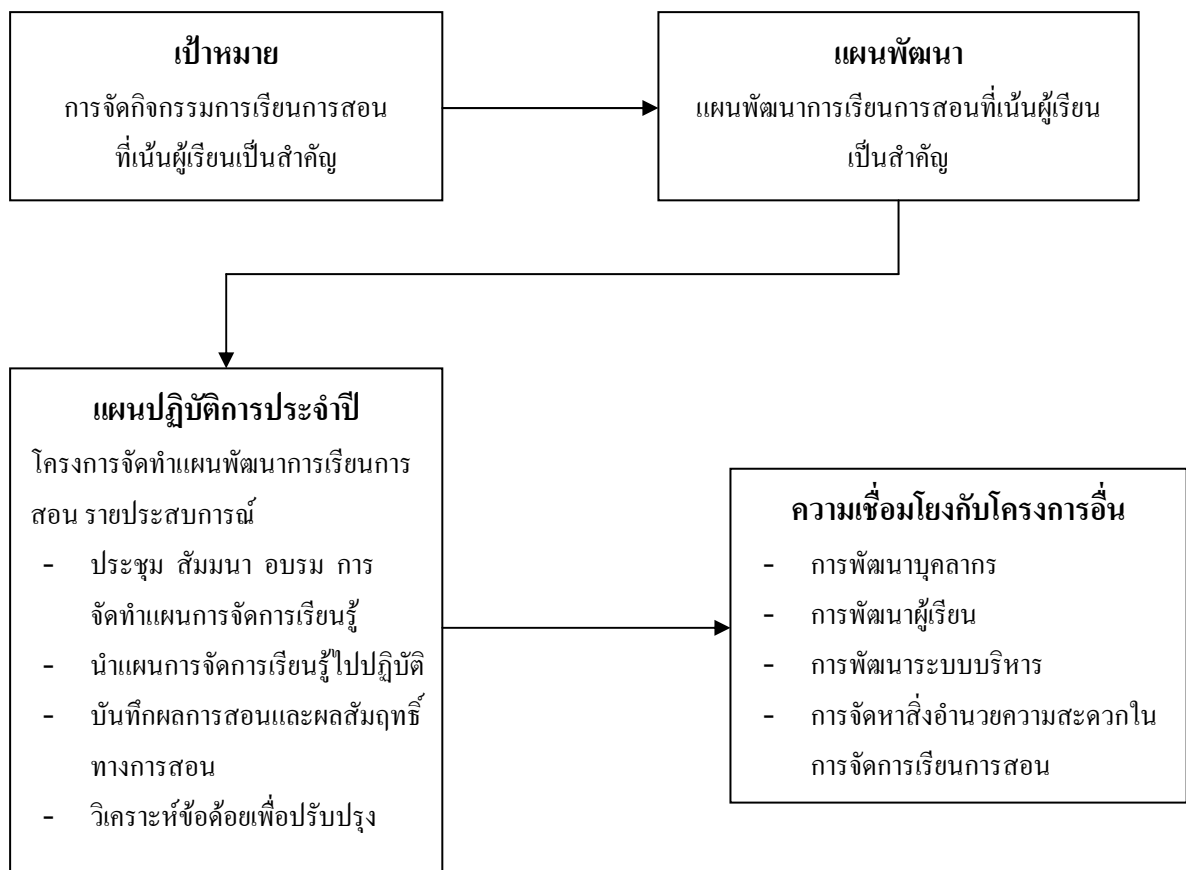
1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน เช่น เป้าหมายหรือมาตรฐาน การศึกษาหลักซึ่งเป็นส่วนรวมของประเทศชาติ ศักยภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นและชุมชน ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่แสดงภาระของสถานศึกษาตามความเป็นจริง

2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา ความต้องการส่วนรวมของท้องถิ่น สถานศึกษา สำหรับรายงานความต้องการของฝ่ายต่างๆ

1.2 การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย เพื่อให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะสถานศึกษาจะได้ทราบว่าเป้าหมายต่างๆ ที่ต้องการนั้น เป้าหมายใดสำคัญมากกว่ากันเพียงใด ทั้งนี้เพื่อกำหนดกิจกรรม บุคลากร ทรัพยากร และช่วงระยะเวลาที่จะดำเนินการในการพัฒนาเป้าหมายนั้นๆ

1.3 กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน เพื่อนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรม มาเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยการคิดโครงการหรือกิจกรรมที่ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จหรือตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจน การคิดโครงการที่ดี ควรเป็นการทำงานแบบบูรณาการและมีประโยชน์เชื่อมโยงกัน

ภาพที่ 4 ตัวอย่างแนวคิดโครงการหรือกิจกรรมเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

จากภาพประกอบแสดงให้เห็นถึงแนวคิด โครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ การพัฒนาการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องพัฒนาปัจจัยที่สำคัญ คือ ครูให้มีความรู้ความสามารถ และมีความกระตือรือร้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง ซึ่งการที่ครูจะมีคุณสมบัติดังกล่าวได้นั้น ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีความรับผิดชอบบริหารงานในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ และจะต้องมีการจัดทำแผนการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจการทำงานอย่างเป็นระบบ เพราะต้องคิดวิเคราะห์เพื่อวางแผนเอง ต้องคิดกิจกรรมและต้องหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำงานตามที่ตนเป็นผู้กำหนด บันทึก ประเมินผล และนำผลไปปรับปรุงเพื่อวางแผนใหม่ในระยะต่อไป การพัฒนาผู้เรียน ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และนิเทศติดตามกำกับครู

หลักการเชื่อมโยงแผนงานโครงการดังกล่าว ตั้งแต่แผนพัฒนาจนถึงแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ตลอดจนการวางแผนทำงานในชีวิตประจำวันของบุคลากร จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างรัดกุมและสอดคล้องกัน

1) การกำหนดระยะเวลา ในการจัดทำแผนควรมีการกำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ในแผนด้วย การกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่าจะงานใดควรจะต้องดำเนินการให้เสร็จเมื่อไร ต้องเร่งดำเนินการก่อน หรืออาจรอได้ และยังเป็นประโยชน์ของผู้บริหารหรือผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแล จะได้ติดตามงานได้ว่า มีความก้าวหน้าตามแผนเพียงใด

2) การกำหนดงบประมาณ การคิดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์รวมทั้งค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแผนอย่างรอบคอบ และให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด โดยคำนึงถึงความพอเพียงและความเหมาะสมระหว่างรายรับ-รายจ่าย เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายโดยมีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

3) การกำหนดผู้รับผิดชอบ การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนหรือในกิจกรรมและโครงการต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรกำหนดไว้ในแผนให้ชัดเจนว่าเรื่องใดจะเป็นความรับผิดชอบของใคร

2) การปฏิบัติตามแผน เมื่อได้จัดทำแผนโครงการแล้ว ผู้บริหารควรต้องส่งเสริม
ดังนี้

- (1) ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข
- (2) จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- (3) กำกับติดตามทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้มีการทำงานตามแผน
- (4) การนิเทศ ผู้บริหารควรมีการนิเทศ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการเรียนการสอน การประเมินตนเอง และทักษะในด้านต่างๆ โดยผู้บริหารอาจนิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญมานิเทศ หรือส่งคนมาอบรม

3) การตรวจสอบและการประเมินผล การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ผู้บริหารและครูที่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพที่ถูกต้อง จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินผลเพราะการประเมินผลเป็นทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ การตรวจสอบประเมินผลควรวางแผนทางดังนี้

- (1) การวางกรอบการประเมิน
- (2) การจัดทำ / จัดหาเครื่องมือการประเมิน
- (3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- (4) การวิเคราะห์ข้อมูล
- (5) การแปลความหมาย
- (6) การตรวจสอบ/ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งเป็นข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

- (1) เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร
- (2) วางแผนการทำงานในระยะต่อไป
- (3) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

การดำเนินงานประเมินผลของสถานศึกษา ต้องทำตลอดเวลาและดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด

การจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรือรายงานประจำปี เมื่อสถานศึกษาได้ดำเนินการตามแผนและมีการประเมินผลภายในเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในช่วงปลายปีการศึกษา จะต้องจัดทำรายงานประเมินตนเอง หรืองานประจำปี เพื่อเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มได้รับทราบ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานต้นสังกัด และผู้ประเมินภายนอก เพื่อแสดงความรับผิดชอบภายในสถานศึกษา และพร้อมที่รับการประเมินภายนอก โดยดำเนินการดังนี้

- 1) รวบรวมผลการดำเนินงานและการประเมินผล
- 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษา
- 3) เขียนรายงาน

เนื้อหาที่น่าสนใจในรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ควรมีหัวข้อดังนี้

1) ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานศึกษา เช่น ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา ที่ตั้ง สังกัด รูปแบบ/แผนผัง หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างการบริหารงาน ข้อมูลบริหารและบุคลากร จำนวนนักเรียน งบประมาณ รวมทั้งข้อมูลสภาพชุมชน อาชีพ รายได้ของผู้ปกครอง

2) วิสัยทัศน์ เป้าหมาย หรือมาตรฐาน และแผนงานของสถานศึกษา

3) ผลการประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ โดยแต่ละตัวบ่งชี้ ควรรายงานเกี่ยวกับเป้าหมาย การดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย แผนการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐานและควรนำเสนอจุดเด่น จุดด้อย พร้อมแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

4) สรุปผลการประเมินแต่ละมาตรฐานและแต่ละด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย โดยแต่ละด้านควรบอกจุดเด่น เงื่อนไขที่ทำให้สำเร็จ จุดที่ต้องปรับปรุงสาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปรับปรุง

5) ภาคผนวก อาจมีการรายงานเกี่ยวกับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ขณะที่ทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ควรเก็บข้อมูลตลอดปี และก่อนสิ้นปีการศึกษา

7. หลักการอิสลามเพื่อการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ในการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้ ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ แนวคิดเพื่อภารกิจของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม วัฒนธรรมคุณภาพในอิสลาม และหลักการบริหารเพื่อสร้างงานคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (จารูว์จัน์ สองเมือง และคณะ. 2552:41-58)

1. ภารกิจของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถาบันหนึ่งของมุสลิมเพื่อการปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา ทั้งนี้เพราะการศึกษาคือความจำเป็นของมุสลิมทุกคน ดังวจนะของท่านศาสนทูต (ซ.ล.) ที่กล่าวว่า

“ การศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็น (ฟิรดู) สำหรับมุสลิมทุกคน ”

(รายงานโดย อิบน์มาอูฮ์)

ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมมุสลิมเช่นกัน เพราะหากไม่มีสถาบันการศึกษาแล้ว การจัดการศึกษาก็ไม่เกิดขึ้น นั่นก็หมายความว่า ความสมบูรณ์ของการจัดการศึกษาก็ไม่เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้หากพิจารณาไปยังแบบอย่างของท่านศาสนทูต (ซ.ล.) ปฏิบัติแล้ว จะพบว่าสถาบันการศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งของการสร้างศรัทธาแก่ประชาชาติ เพราะในช่วงระยะเวลาเริ่มแรกของการเผยแพรศาสนาของท่านศาสนทูต (ซ.ล.) ก็เริ่มต้นด้วยการมีสถาบันการศึกษาเช่นเดียวกัน นั่นคือ ดารุลอัลฮักอม ระยะเวลาต่อมาเมื่อท่านศาสนทูต (ซ.ล.) อพยพไปยังมาดีนะฮ์ มัสยิดก็กลายเป็นสถานศึกษาไปในที่สุด

ด้วยหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม กระตุ้นให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้เกิดการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่ที่หลากหลาย และล้าวก่อให้เกิดประโยชน์ให้มีใช้เพียงแก่มุสลิมเท่านั้น แต่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อประชาชน ก่อให้เกิดมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่ที่สุดในโลก เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ อาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือผลผลิตหนึ่งที่มีพัฒนาการเกี่ยวเนื่องจากหลักการสอนคำสอนของศาสนาอิสลาม โดยผ่านระยะเวลาที่ยาวนาน อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ประการสำคัญของสถานศึกษาเหล่านี้ คือ ภารกิจสำคัญของสถานศึกษาและของมุสลิมไม่เคยเปลี่ยนแปลง นั่นก็คือ การให้การศึกษาเพื่อให้เป็นบ่าวของอัลลอฮ์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ในที่ประชุม The First World Conference on The Muslim Education ที่จัดขึ้น ณ นครมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เมื่อปี 1977 ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาสำหรับมุสลิมขึ้น คือ

“ การศึกษาจะต้องมีเป้าหมายของการเจริญเติบโตที่มีคุณภาพทางบุคลิกภาพทั้งมวลของมนุษย์ โดยการฝึกฝนทางด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา เหตุผล ความรู้สึกและประสาทสัมผัส ดังนั้นการศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเจริญเติบโตของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน เช่น ด้านจิตวิญญาณ ด้านจินตนาการ ด้านร่างกาย ด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ทั้งในส่วนปัจเจกบุคคลและส่วนร่วม และโน้มน้าวด้านต่างๆ เหล่านี้สู่ความดีและการบรรลุถึงความสมบูรณ์ ”

จะเห็นได้ว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนของศาสนาอิสลาม ดังนั้นการดำเนินงานในด้านนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะฮฺ) ด้วยเหตุนี้จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่สถานศึกษาจะไม่นำหลักคำสอนของศาสนา มาเป็นกรอบในการดำเนินการได้ มิใช่เป็นเพียงแค่หลักการสอนของศาสนาเท่านั้น แต่จะต้องนำหลักการสอนมาใช้ในทุกมิติ รวมถึงในการบริหารจัดการองค์กรด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้จะพบว่า ท่านศาสนทูต (ซ.ล) ได้ทรงระบุถึงการตอบแทนที่ยิ่งใหญ่สำหรับผู้ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ศิษย์ ซึ่งแน่นอนว่าในปัจจุบันส่วนหนึ่งก็คือ ครูที่ได้ทำหน้าที่สอนในโรงเรียน ดังที่อะบูซุร็อยเราะฮฺ (รอฎิ) ได้กล่าวว่า ท่านรอซูลได้กล่าวว่า

“ เมื่อมนุษย์ได้ตายไป การงานทุกอย่างของเขาก็ได้ขาดไปด้วย เว้นแต่สามอย่าง คือ การบริจาคที่มีประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ความรู้ที่มีผู้รับประโยชน์จากมัน และบุตรที่ดี (ศอลิฮฺ) คูหาหรือขอพรให้แก่เขา ”

(บันทึกโดย อัน-นะซาอี)

2. การทำงานคุณภาพในอิสลาม

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่สนับสนุนให้ทุกคนทำงานเพื่อเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว ขยันในการแสวงหาปัจจัยการเลี้ยงชีพ อย่าเกียจคร้านโดยอ้างว่าต้องอุทิศตนเพื่อการอิบาดะฮฺเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ หรือมอบหมายชีวิตความเป็นอยู่ให้แก่อัลลอฮฺ ในการกำหนดปัจจัยยังชีพ เพราะอัลลอฮฺ มิได้ประณตลงมาเป็นเงินเป็นทองให้มนุษย์ทุกคนสามารถไปเก็บอย่างง่ายดาย

อย่างไรก็ตาม อิสลามเป็นศาสนาที่ส่งเสริมให้มุสลิมทุกท่านทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพอย่างสุจริต ด้วยเหตุนี้อิสลามไม่รังเกียจผู้ใดที่ทำงานหนักหรือเบา หรือเป็นกรรมกรที่หาเช้ากินค่ำ เพราะอิสลามถือว่าการทำงานดังกล่าวไม่ขัดกับหลักการอิสลาม และหากเราได้ศึกษาชีวประวัติของบรรดาศาสนทูตของอัลลอฮฺ เห็นได้ว่าส่วนใหญ่ได้ทำงานตามความสามารถและความถนัดของเขา ไม่มีผู้ใดเป็นผู้ขอราน

ท่านศาสนทูต (ซ.ล) ได้กล่าวความว่า นบีดาอูด (อ.ล) จะไม่รับประทาน นอกจากอาหารที่ได้มาจากการทำงานด้วยมือสองข้างของเขาเอง รายงาน โดยบุคอรี

ท่านศาสนทูต (ซ.ล) ได้กล่าวเพิ่มเติมความว่า ท่านนบิซาคาเรีย (อ.ล) เป็นช่างไม้ รายงานโดยมุสลิม

นอกจากนั้น มิดาด บุตรมะดีกะริบะ (ร.ด) ก็ได้รายงานมาจากท่านศาสนทูต (ซ.ล) อีกเช่นเดียวกันความว่า ไม่มีอาหารใดเลยที่คนหนึ่งรับประทานเข้าไป จะดียิ่งกว่าอาหารที่เขา

รับประทานที่ได้มาจากน้ำพักน้ำแรงของตนเอง และความจริงท่านนบีดาูด (อ.ล) ก็ได้รับประทานที่ได้มาจากน้ำพักน้ำแรงของตนเอง (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม : 275-276)

อัล-ฮาดิษข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ศาสนทูตของพระองค์ต่างทำงานอย่างจริงจังในการหาเลี้ยงชีพแต่ละวันด้วยมือของตนเอง ตลอดจนเขาทั้งหลายมีความภาคภูมิใจในการทำงาน นอกจากนั้น ฮาดิษข้างต้น ยังบ่งบอกถึงอิสลามเป็นศาสนาที่ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพสุจริต ทั้งนี้เพื่อหาเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว การทำงานทุกอย่างที่เห็นัดเห็น้อยอิสลามถือว่าเป็นงานที่มีเกียรติอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากอิสลามไม่สนับสนุนการขอลานจากผู้อื่นซึ่งจะทำให้ตนเองเป็นคนที่ย่ำแย่ หรือบางครั้งอาจถูกจากผู้อื่น

นอกจากนี้ อัล-ฮาดิษข้างต้ายังแสดงให้เห็นว่า อิสลามให้ความสำคัญในการทำงานเพื่อเลี้ยงชีพด้วยมือของตนเองด้วยงานเล็กๆ ซึ่งบางคนอาจจะมีความคิดว่าไร้เกียรติในสังคม แต่การงานดังกล่าว อิสลามให้ถือว่าเป็นการทำงานที่ประเสริฐยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานด้วยมือของตนเองยังดีกว่าการขอลานจากผู้อื่น ประเด็นดังกล่าว ท่านศาสนทูต (ซ.ล) ได้กล่าว ความว่า การที่พวกท่านผู้ใดผู้หนึ่งหาพินแล้วแบกบนหลังเขาไปขายนั้น ย่อมดีกว่าการเที่ยวขอจากผู้อื่น ซึ่งเขาอาจจะให้หรือไม่ให้ (รายงานโดย อัลบุคอรีย)

ดังนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าว มุสลิมทุกท่านจะต้องตระหนกอยู่เสมอว่า การเกียจคร้านในการทำงานเพื่อแสวงหาอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว หรืออ้อมมืออเท้าไม่ยอมคิดที่จะทำงานนั้น เป็นนิสัยที่อิสลามเย็บข้อม มิคควรเกิดขึ้นกับมุสลิมทุกคน และการเกียจคร้านนั้นจะนำไปสู่ความยากจน จนในที่สุดจะต้องยื่นมือขอลานจากผู้อื่น ท่านศาสนทูต (ซ.ล) ได้ให้แนวคิดในการสั่งสอนความว่า มือข้างบน (ผู้ให้) ดีกว่ามือล่าง (รับ) (รายงานโดย อัลบุคอรีย)

สรุปความจากอัล-ฮาดิษข้างต้นนี้ คือ ท่านศาสนทูต (ซ.ล) เป็นบุคคลที่มีความขยันและชอบทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ สังเกตได้ว่าจากประวัติของท่านนั้น ซึ่งในสมัยก่อนที่ท่านยังเป็นเด็ก ท่านจะรับจ้างเลี้ยงแพะและเมื่อตอนวัยหนุ่มท่านเป็นพ่อค้า ทำธุรกิจค้าขายถึงประเทศซีเรียจนท่านสามารถได้ใช้ชีวิตอยู่กับนางคอดีญาฮุ และในประเด็นนี้เช่นเดียวกัน หากศึกษาชีวประวัติของท่านอุมร์ และท่านอุษมาน พบว่า ท่านทั้งสองเป็นคนที่ขยันขันแข็งเช่นกัน กล่าวคือ ท่านอุมร์เป็นชาวสวน และท่านอุษมานเป็นพ่อค้าในการดำรงชีวิต

ด้วยบทบาทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีภารกิจต่อการปฏิบัติตามหลักการและคำสอนของศาสนาอิสลามนั้น คุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษา จะต้องมีความแตกต่างจากสถานศึกษาอื่นๆ ที่ระบุไว้ในกฎระเบียบต่างๆ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องสร้างนิยามของคำว่า “คุณภาพ” ให้มีความชัดเจนและตรงกันก่อนเป็นอันดับแรก

มนุษย์ได้สร้างขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการอิบาดะฮ์ของอัลลอฮ์ และในบางครั้งอิบาดะฮ์นั้น จะต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อการปฏิบัติ ซึ่งหากนำมาซึ่งกาเปรียบเทียบหน้าที่ของครู ซึ่งถือเป็นอิบาดะฮ์หนึ่ง การรวมกลุ่มกันสอนในสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องยึดมั่นถึงภารกิจการเป็นอิบาดะฮ์เช่นกัน ซึ่งถือว่าเป็นหมายสูงสุด คือ การตอบแทนในวันกิยามัต ดังปรากฏในอัล-กุรอานที่มีความหมายว่า

“(อัลลอฮ์) ผู้ทรงให้มีความตายและความเป็น เพื่อจะทดสอบพวกเจ้าว่า ผู้ใดบ้างในหมู่พวกเจ้าที่มีผลงานดียิ่ง”

การทดสอบจากอัลลอฮ์เป็นการทดสอบเพื่อการทำงานของบ่าวผู้ที่มีจิตศรัทธา เพราะเป้าหมายประสงค์ของการทำงานที่ดีของผู้มีจิตศรัทธาคือ “งานที่ดีเลิศ” นักวิชาการอิสลามได้อธิบายความหมายของงานที่ดีเยี่ยมและเป็นเลิศว่า จะต้องอยู่บน 2 เงื่อนไขสำคัญ คือ

1. การทำงานด้วยใจที่บริสุทธิ์โดยไม่ได้หวังผลตอบแทนและการชมเชยจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน หากได้รับการตอบแทน ให้คิดว่าเป็นผลพลอยได้จากการทำงาน ไม่ใช่เป้าหมายหลักของการทำงาน เพราะการทำงานของมุสลิมจะได้รับการตอบแทนจากอัลลอฮ์เพียงผู้เดียวเท่านั้น

2. การทำงานทุกอย่างต้องอยู่ในกรอบของอิสลาม ไม่ขัดกับหลักการอิสลาม หรือที่เรียกว่าทำตามแบบอย่างของท่านศาสนทูต (ซ.ล)

ท่านศาสนทูต (ซ.ล) เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับอัลลอฮ์ การทำงานของผู้มีศรัทธาในโลกนี้จะถือว่ามีความหมาย เป็นการทำงานที่ดีเยี่ยมและเป็นเลิศนั้น จะต้องมิ 2 เงื่อนไขนี้ การทำงานก็จะไม่มีผลดีสำหรับมุสลิม

อะฮฺมัด ซักร์ (Ahmad Saqr) (Ali Mohd. Jubran Saleh :58) กล่าวไว้ว่า การภักดี (อิบาดะฮ์) ไม่ได้หมายถึงเฉพาะการละหมาด การถือศีลอด การจ่ายซะกาต และการไปประกอบพิธีฮัจญ์ แต่จะรวมถึงกิจกรรมแขนงต่างๆ ของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการกิน การนอน การศึกษา การค้นหาความจริงของจักรวาล การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การทำธุรกิจ การแสวงหาความรู้ หรือแม้กระทั่งการเล่นกีฬา นอกจากนี้ยังรวมถึงการแสวงหาปัจจัยยังชีพเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว เมื่อใดก็ตามที่มีการเจตนาในการประกอบกิจการใดๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความโปรดปรานของอัลลอฮ์ (ซ.บ) การงานดังกล่าวนี้ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบของการภักดีต่ออัลลอฮ์ (ซ.บ) (อ้างถึงใน Al-buraey 1990 : 112)

ท่านนบีได้กล่าวกับบรรดาสาวกของท่านไว้ว่า

“พวกท่านจะได้รับการตอบแทนแม้ในตอนที่พวกท่านมีความสัมพันธ์ทางเพศกับภรรยาของท่าน” สาวกจึงถามท่านด้วยความประหลาดใจว่า “เป็นไปได้อย่างไรที่เราจะได้รับรางวัลตอบแทนสำหรับการตอบสนองความต้องการทางเพศของเรา? ” ท่านนบี ได้ถามพวกเขาว่า “ถ้า

หากท่านตอบสนองความต้องการของท่านแบบไม่ถูกต้อง การทำเช่นนั้นเป็นบาปไหม?” บรรดาสาวกจึงตอบว่า “บาปสิ” ท่านนบี จึงได้กล่าวว่า “ก็ในทำนองเดียวกันโดยการตอบสนองความต้องการอย่างถูกต้องกับภรรยาของพวกเขา พวกท่านก็จะได้รับการตอบแทนสำหรับการทำเช่นนั้น” (บันทึกโดยมุสลิม)

วิจนะข้างต้นแสดงให้เห็นถึงการทำงานทุกอย่างล้วนเป็นอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ แต่จุดที่สำคัญคือ เขาคอนนั้นจะต้องมีเจตนาที่ดีก่อนที่จะเริ่มทำงาน ฉะนั้น การกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตาและปราณีจะเป็นสิ่งที่เดือนสติสำหรับมุสลิมเมื่อต้องการปฏิบัติงานหรือดำเนินการกิจกรรมใดๆ ในชีวิตแต่ละวัน

จากหลักความเป็นเลิศ 2 ประการข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า คุณภาพของหลักการอิสลามนั้นจะให้คุณค่าทั้งภายในและภายนอก ก็คือ คุณภายในนั้นเป็นนามธรรม ซึ่งไม่สามารถมองเห็นและรับรู้ได้ และเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่ภารกิจดังกล่าวจะได้รับการตอบรับจากอัลลอฮ์ (ช.บ) ดังอัลฮาดิษของศาสนทูต (ช.ล) ที่กล่าวไว้ว่า

“แท้จริงการงานทุกอย่างจะต้องเริ่มต้นด้วยการเจตนา”

และอีกฮาดิษหนึ่งว่า

“แท้จริงการงานทุกอย่าง (จะเป็นที่ยอมรับได้) ต้องจงลง(ด้วยใจที่บริสุทธิ์)”

ในขณะที่เดียวกันรูปลักษณะภายนอกของการดำเนินงานก็จะต้องสอดคล้องกับแบบอย่าง หรือแนวทางที่ได้ทำเป็นแบบอย่างไว้แล้วโดยท่านศาสนทูต (ช.ล)

เพื่อความสำเร็จของการสร้างคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมาว่าสอดคล้องกับคุณภาพตามแนวทางของอิสลามแล้วหรือไม่ นั่นคือ การมีเป้าหมายหรือเจตนารมณ์ที่ถูกต้อง และมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับแบบอย่างของท่านศาสนทูต (ช.ล) ในเวลาเดียวกันจะต้องไม่นำเอาสิ่งที่ไม่ดีไม่เหมาะสมมาสู่การดำเนินการ ทั้งนี้ดังปรากฏในอัล-กุรอานซูเราะฮ์ ฮุออลิมรอน อายะฮ์ที่ 110 ที่ระบุไว้มีความหมายว่า

“เป็นประชาชาติที่ดียิ่ง ซึ่งทำให้อุบุดิฮ์ขึ้นสำหรับมนุษย์ชาติ โดยที่พวกเขาใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามไม่ให้ปฏิบัติสิ่งที่ไม่ชอบ และศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์”

3. แนวทางเพื่อสร้างระบบคุณภาพในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

เพื่อนำพาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสู่การสร้างคุณภาพมาตรฐาน ในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดคำสอนตามหลักการของศาสนาอิสลาม ประกอบด้วย

องค์ประกอบสำคัญ 2 ประการคือ อัล-กูรอาน และอัล-ซุนนะฮ์ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงคุณค่าของมนุษยชาติที่สังคมสมัยนั้นถือปฏิบัติอยู่ ความล้มเหลวขององค์กรมุสลิมคือการไม่นำเอาแนวทางที่ปรากฏในอัล-กูรอานและอัล-ซุนนะฮ์ มาสู่การปฏิบัติใช้ และแนวทางที่สามารถสร้างคุณภาพและความสำเร็จที่ยั่งยืนแก่องค์กรอิสลามได้คือ การปฏิบัติตามแนวทางของอิสลาม ดังที่ปรากฏในอัล-กูรอาน ซูเราะฮ์ อัล-มาอิดะฮ์อายะห์ที่ 67 ซึ่งมีความหมายว่า

“โอ้บรรดาอโศก จงประกาศสิ่งที่ถูกประทานลงมาแก่เจ้าจากพระเจ้าของเจ้า และถ้าเจ้ามิได้ปฏิบัติเจ้าก็มิได้ประกาศสารของพระองค์ ”

และในซูเราะฮ์ อาลีอิรอน อายะห์ที่ 164 ซึ่งมีความหมายว่า

“แน่นอนยิ่งอัลลอฮ์นั้นทรงมีพระคุณแก่ผู้ศรัทธาทั้งหลาย โดยที่พระองค์ได้ส่งรอซูลคนหนึ่ง จากพวกเขาเองมาในหมู่พวกเขาโดยที่เขาคouldได้อ่าน บรรดาโองการของพระองค์ให้พวกเขาฟัง และจะทำให้พวกเขาสะอาดและจะสอนคัมภีร์และความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในบัญญัติศาสนาแก่พวกเขาด้วย และแท้จริงเมื่อก่อนนั้นพวกเขาเคยอยู่ในความหลงผิดอันชัดแจ้ง”

การทำงานเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนาเป็นหน้าที่และภารกิจยิ่งใหญ่สำหรับพี่น้องมุสลิมทุกคน การทำงานดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องใช้ความถนัดหรือความชำนาญของแต่ละท่านและประเด็นนี้ จะเห็นได้ว่า มนุษย์ในโลกนี้จะมี ความถนัด ความสามารถหรือความชำนาญไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้ อิสลามได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการทำงานในตามแนวทางอิสลามที่อยู่บนพื้นฐานมาอะฮ์ (แบบมีส่วนร่วม) และเช่นเดียวกันเมื่ออยู่ในองค์กรจะต้องให้ความสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม

อิสลามสนับสนุนให้มีการทำงานแบบญามาอะฮ์ เนื่องจากการทำงานคนเดียวจะใช้แนวคิดการทำงานคนเดียว ซึ่งในการทำงานอาจจะไม่ครอบคลุมและรอบคอบเหมือนร่วมกันคิดหลายๆคน นอกจากนั้น อาจจะขาดด้านหนึ่งด้านใด ซึ่งถ้าร่วมกันคิดก็จะมีข้อผิดพลาดหรือบกพร่องที่น้อยมาก ด้วยเหตุดังกล่าว การทำงานในการฟื้นฟูอิสลามนั้น เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในการทำงานแบบญามาอะฮ์

กระบวนการทำงานแบบญามาอะฮ์ที่ดีนั้น จะประกอบด้วยการวางแผน วางคน ตามความสามารถและความถนัดของแต่ละคน การวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข กำหนดเป้าหมายและขั้นตอนเป็นอย่างดี ซึ่งจะแตกต่างกับการทำงานแบบเดี่ยวที่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวเท่านั้น ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้รวบรวมบรรดาซอฮาบะฮ์ ณ บ้านของอัล-อรรคอบ อบีอรรคอบ และได้ทำการบิยะฮ์วางแผนการทำงานแบบอิสลามขึ้นเป็นครั้งแรก และสามารถพิชิตคาบมหาสมุทรอาหรับได้ในเวลาถัดมา

หากศึกษาการทำงานแบบญามาอะฮฺ จะเห็นได้ว่าการทำงานดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรมที่ปฏิบัติ นั้น ต้องมาจากมติญามาอะฮฺ จากความหมายข้างต้นสามารถเข้าใจว่า การทำงานแบบญามาอะฮฺ แม้ว่าจะทำไปคนเดียวก็ตาม ตรงกันข้ามหากทำงานหลายคนที่ร่วมกันทำแต่ไม่ได้มีการประชุมหรือการกำหนดแนวทางเป็นญามาอะฮฺ ก็ไม่เรียกว่าการทำงานแบบญามาอะฮฺ

2. ญามาอะฮฺ ต้องมีระบบและวิธีที่ละเอียดอ่อนเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติและต้องสอดคล้องกับสิ่งที่เราเชิดชูหมาย ถึง จุดกำหนดวิธีการและอ้างอิงต้องกลับสู่อุดมการณ์อิสลามทั้งสิ้น กล่าวคือ ญามาอะฮฺต้องยึดมั่นกับอัล-กุรอานและสุนนะฮฺของท่านรอซูล

3. การทำงานทุกอย่างนั้นต้องสอดคล้องกับแนวทาง การวางแผนและวิธีการจากมติที่ประชุม ต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างสื่อการปฏิบัติระดับขั้นตอน จุดประสงค์หลักและวิธีการที่เป็นมติที่ประชุม อิสลามได้เน้นแนวทางและจุดประสงค์นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของบทบัญญัติ ด้วยเหตุผลนี้การทำงานแบบญามาอะฮฺ จะไม่ขัดแย้งกับหลักการอิสลาม

4. การทำงานทุกอย่างวางเป้าหมาย เพื่อไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จุดประสงค์ที่ชัดเจนนั้นเป็นที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเมื่อจุดประสงค์ที่ชัดเจนแล้วจะทำให้การวางแผนการกำหนดกฎต่างๆ นั้น สามารถปฏิบัติได้ง่ายยิ่งขึ้น

จากประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าการทำงานแบบญามาอะฮฺ เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมุสลิม อย่างไรก็ตาม กระบวนการทำงานแบบญามาอะฮฺนั้น จะต้องมีความหมายที่ดีโดยการทำงานเป็นทีม ผูกอบรวมผู้ร่วมงานเพื่อพัฒนาศักยภาพให้ความรู้ ความสามารถเท่าเทียมกันและที่สำคัญยิ่งในการทำงานแบบญามาอะฮฺ จะต้องมีส่วนนำหรือหัวหน้างานที่สามารถนำพาสมาชิกได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด ส่วนหน้าที่ของสมาชิกต้องปฏิบัติและเชื่อฟังผู้เป็นหัวหน้าหรือผู้นำอย่างเคร่งครัด ดังที่อัล-กุรอาน กล่าวไว้ว่า

“บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย! จงเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮฺและจงเชื่อฟังปฏิบัติตามท่านรอซูล และบรรดาเจ้าหน้าที่ในหมู่ผู้เจ้า ครั้นถ้าผู้เจ้าโต้แย้งกันในสิ่งใดก็ดี ดังนั้น จงอ้างมัน (ข้อโต้แย้ง) กลับยังอัลลอฮฺ (อัล-กุรอาน) และรอซูล (สุนนะฮฺและอัล-ฮาดีษ) ถ้าผู้เจ้าศรัทธา (โดยแท้จริง) ในอัลลอฮฺและวันสุดท้าย นั้นเป็นการดีกว่าและการให้ความหมายที่เหมาะสมยิ่ง” (อัล-กุรอาน, 4: 59)

จากการศึกษาหลักการอิสลามในเบื้องต้น จะเห็นได้ว่า สามารถนำมาเป็นกรอบในการออกแบบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ อีกทั้งสามารถออกแบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนกระบวนการดำเนินงาน
2. ส่วนควบคุมกระบวนการ

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนกระบวนการดำเนินการ เป็นส่วนที่นำเสนอขั้นตอนของการบริหารจัดการ เพื่อการสร้างมาตรฐานและคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้จะประกอบด้วย

1.1 การกำหนดเป้าหมาย ทั้งนี้ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้กล่าวไว้ว่า

“แท้จริงภารกิจงานนั้นด้วยการเจตนารมณ์”

ทั้งนี้เป้าหมายดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม และมีความชัดเจน ทุกกิจกรรมงานของมุสลิมถือเป็นอิบาดะห์อย่างหนึ่ง ดังนั้นเพื่อให้อิบาดะห์ดังกล่าวได้รับการตอบรับจากอัลลอฮ์ (ซ.บ) มุสลิมจึงเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ นั่นคือ การมีเจตนาที่ชัดเจนต่อการกระทำดังกล่าว

1.2 การกำหนดแนวทางปฏิบัติ หรือการวางแผนการดำเนินการ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จะเห็นได้ว่าการเผยแพร่ศาสนาของท่านรอซูล (ซ.ล) ท่านให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ และแผนการทั้งหมดคือ คำบัญชาจากอัลลอฮ์ (ซ.บ) ซึ่งรอซูล (ซ.ล) จะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยในการเริ่มต้นการเผยแพร่ ท่านใช้วิธีการอย่างลับๆ จนกระทั่งได้รับการอนุมัติจากอัลลอฮ์ (ซ.บ) ให้ทำการเผยแพร่แบบเปิดเผย ท่านจึงปฏิบัติตาม ทั้งนี้ดังปรากฏคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ในอัล-กุรอาน ซูเราะห์อัลฮิจญ์ร อายะห์ที่ 94 ที่มีความหมายว่า

“ ดังนั้น จงประกาศอย่างเปิดเผยในสิ่งที่เจ้าถูกบัญชา และจงผินหลังให้พวกมุชรีกิน”

อัลลอฮ์ (ซ.บ) ได้กำหนดแผนการดำเนินงานของท่านศาสนทูต (ซ.ล) ในการเผยแพร่ศาสนาในลำดับแรกพระองค์ทรงบัญชาให้เผยแพร่ในหมู่เครือญาติที่ใกล้ชิด และเมื่อประสบความสำเร็จแล้ว จึงเผยแพร่กับบุคคลอื่นต่อไป ดังปรากฏในอัล-กุรอาน ซูเราะห์อัชชูอาเราะห์ อายะห์ที่ 214-216 ซึ่งมีความหมายว่า

“จงตั้งเดือนวงศาณญาติของเจ้าที่ใกล้ชิด และจงลดปีของเจ้าแก่บรรดาผู้ศรัทธาที่ปฏิบัติตามเจ้า หากพวกเขาฝ่าฝืน เจ้าก็จงกล่าวเถิดว่า แท้จริงฉันขอปลีกตัวให้พ้นจากสิ่งที่พวกท่านปฏิบัติกันอยู่ และจงมอบหมายต่อพระผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงเมตตาเสมอ”

จากอัลกุรอานข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ในการดำเนินงานของท่านรอซูล (ซ.ล) ให้มีความสำคัญต่อการวางแผนการดำเนินงาน และจะพบว่าในการวางแผนการดำเนินงานนั้นท่านรอซูล (ซ.ล) ใช้วิธีการศึกษา การประชุมปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญและการอ้างอิงบุคคลที่มี

ความสามารถสูงเป็นพื้นฐานสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามที่ระบุไว้ในอัล-กุรอาน ซูเราะห์อันนะห์ลี อายะห์ที่ 43 ที่มีความหมายว่า

“ดังนั้นพวกเจ้าจงถามผู้รู้ หากพวกเจ้าไม่รู้”

และในอัล-กุรอาน ซูเราะห์ อายะห์ที่ 59 ที่มีความหมายว่า

“และกิจการของพวกเขามีการปรึกษารือระหว่างพวกเขา”

จากประวัติศาสตร์ระบุไว้ว่า ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้ทำการบริหารนครมาดีนะห์ โดยมีการปรึกษารือ มีการประชุมกับบรรดาซอฮาบะฮ์ และมีการก่อตั้งสภาซุรอ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลจำนวน 14 คน ซึ่งเป็นคนที่ความสามารถและเป็นที่ยอมรับ

ในการวางแผนจะต้องสร้างให้เกิดการนำเสนอข้อคิดเห็นของสมาชิก และจะต้องมีการคัดเลือกเอาแนวคิดที่ดีที่สุดมาสู่การกำหนดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ทั้งนี้เป็นไปตาม ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้ปฏิบัติ ท่านรอซูล (ซ.ล) จะปรึกษารือกับบรรดาซอฮาบะฮ์ และท่านก็ได้ให้ความเห็นชอบกับบางข้อเสนอที่มีมา ดังเช่น ในการวางแผนสงครามบะดร์ ได้มีซอฮาบะฮ์ท่านหนึ่งเสนอว่าท่านรอซูล (ซ.ล) ควรเปลี่ยนยุทธวิธีในสงคราม ซึ่งท่านก็เห็นด้วย และในสงครามก็อ่อนดัก ซอฮาบะฮ์ที่ชื่อว่า ซัลมาน อัลฟารีซี ได้แนะนำว่า ควรซุกคูรอบบๆ เมืองมาดีนะห์ เพื่อเป็นแนวทางป้องกันข้าศึกในการโจมตี ซึ่งท่านรอซูล (ซ.ล) ก็เห็นด้วย และมีการดำเนินการตามความเห็นดังกล่าว

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางแผนหรือ ออกแบบแนวทางการปฏิบัติงาน ซึ่งในการดำเนินงานในการวางแผนนั้น ท่านจะรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายจากทุกฝ่าย จากนั้นจึงเลือกแนวทางที่ดีที่สุด ดังนั้นในขั้นตอนของการกำหนดแนวทางปฏิบัตินั้นจะต้องประกอบด้วย 2 กระบวนการ คือ การสร้างตัวเลือก และการคัดเลือก

1.3 การมอบหมาย ทั้งนี้ภายหลังการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานแล้ว ท่านรอซูล (ซ.ล) จะมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ ซึ่งท่านจะให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเลือกสรรบุคคลทำหน้าที่ โดยท่านจะเลือกคนให้เหมาะสมกับงาน ดังที่ ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้แต่งตั้งให้ อาลี บินอาบีตอลิบเป็นเลขานุการ โดยมีหน้าที่คอยจดบันทึกเมื่อมีการทำสนธิสัญญาระหว่างอิสลามกับชาวกุร็อยช์ และแต่งตั้งให้คูชัยพะฮ์ บินอัล-ยะมาน เป็นเลขานุการส่วนตัว แต่งตั้งให้อัล-หาริษ บินเอาฟ เป็นผู้ถือตราขาน มูอิกิบ บินอาบีฟาติมะห์ ทำหน้าที่เป็นคนที่คอยจดบันทึกทรัพย์สินที่ได้จากสงคราม อับดุลละห์ บินฮารอม เป็นคนทำหน้าที่ในการเขียนสาสน์ไปยังกษัตริย์เมืองต่างๆ เป็นต้น (อะหมัด อิบรอฮีม บินอูซัยน, 1981: 34-35) และเมื่อมีการมอบหมายงานแล้ว ท่านจะชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ดังที่ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้เคยกล่าวแก่ อาลี บินอาบีตอลิบว่า

“ฉันได้แต่งตั้งเจ้าและฉันจะคอยสังเกตเจ้า ดังนั้นเจ้าจงแสดงให้เห็นแก่คนส่วนใหญ่ว่า เจ้าให้ความสำคัญแก่บุคคลที่มีฐานะต่ำต้อยมากกว่าคนที่ฐานะสูง จงให้ความสำคัญแก่คนที่มีความอ่อนแอกว่าคนที่เข้มแข็ง ให้ความสำคัญสตรีมากกว่าผู้ชาย จงอย่าอนุญาตให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในภารกิจของเจ้า และจงหมั่นอ้างอิงอัล-กุรอานอยู่เสมอ เนื่องจากสิ่งนั้นเป็นแนวทางของเจ้า”

ท่านรอซูล (ซ.ล) ให้ความสำคัญกับบุคคลที่จะมารับมอบหมายงาน ดังที่ท่านรอซูล (ซ.ล) ได้ตั้งคำถามต่อมุอ์ซ บินญะบัล ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกอฎีย์ว่า “เจ้าจะใช้อะไรตัดสิน?” มุอ์ซตอบว่า “ด้วยคัมภีร์ของอัลลอฮ์” ท่านรอซูล (ซ.ล) ถามว่า “หากไม่ปรากฏในคัมภีร์ของอัลลอฮ์ล่ะ?” มุอ์ซตอบว่า “ด้วยชุนนะห์ของท่านรอซูล” ท่านถามต่อว่า “หากไม่ปรากฏในของท่านรอซูล” มุอ์ซตอบว่า “ฉันจะอิติฮาด (วินิจฉัยตัดสิน) และฉันจะไม่เปลี่ยนจากนั้น” ซึ่งท่านรอซูล (ซ.ล) กล่าวว่า “มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ที่ได้ทรงประทานเตาฟีกแก่ตัวท่านของศาสนทูต ที่นำความโปรดปรานของอัลลอฮ์และศาสนทูตของพระองค์”

และท่านอับบัส ได้กล่าวแก่ยาซีด บินอาบูซุเฟียน ว่า “ฉันได้แต่งตั้งเจ้า แต่การแต่งตั้งครั้งนี้ นับเป็นบททดสอบ และเป็นบทเรียนแก่ตัวเจ้า และฉันมีอำนาจในการถอดถอนเจ้า หากเจ้าสามารถปฏิบัติงานด้วยดีและมีประสิทธิภาพแล้ว ฉันก็จะคงไว้เจ้าในตำแหน่ง แต่ถ้าหากเจ้าไม่มีความสามารถในการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายไว้ ฉันก็จะถอดถอนท่านออกจากตำแหน่ง” (อะหมัด อิบรอฮีม บินอูซุฮิน, 1981 : 35)

ดังนั้นในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน คือ การพิจารณาบุคคล และการชี้แจง

1.4 การดำเนินงาน เมื่อมีการมอบหมายงานแล้ว ผู้ที่รับมอบหมายงานจะต้องปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบและทุ่มเท ผู้ที่ศรัทธามั่นในอัลลอฮ์จะต้องเป็นผู้ที่รักษาสัญญาที่ไว้ว่า ดังที่ปรากฏในอัล-กุรอาน ซูเราะห์ อัล-มาอิดะห์ อายะห์ที่ 1 ที่มีความหมายว่า

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงรักษาบรรดาสัญญาให้ครบถ้วนเถิด”

ข้อสัญญาในการปฏิบัติงานคือ แผนการดำเนินงาน และมอบหมายงานระหว่างกัน ซึ่งแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับมอบหมายไว้ ทั้งนี้จากประวัติศาสตร์ระบุปัจจัยที่นำความสำเร็จของการปฏิบัติงานของบรรดาซอฮาบะฮ์ ไว้ว่าจะต้องมีอามานะฮ์ในการทำงาน และสะสางงานอย่างต่อเนื่อง ดังที่อุมัร อิบนุกอต ได้กล่าวแก่ อาบูมุซา อัล-อัซฮารีฮ์ไว้ว่า “เจ้าจงให้ชัดเจนในกิจการงานของพวกเขา เพราะเจ้าเป็นคนหนึ่งที่มากพวกเขา เพียงแต่อัลลอฮ์ได้มอบหมายให้แก่เจ้าในหน้าที่ความรับผิดชอบที่หนักกว่าพวกเขา”

ความรับผิดชอบนับว่าคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับมุสลิมเนื่องจากเป็นหลักการประการแรกของการทำงานเพื่อจะบรรลุวัตถุประสงค์ ในทางตรงกันข้าม หากมุสลิมคนใดไม่มีความรับผิดชอบต่อการทำงาน จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานของเขานั้นไม่สำเร็จในเวลาที่กำหนด เนื่องจากเขาจะปฏิบัติงาน โดยการคำนึงถึงค่าตอบแทนหรือเงินค่าจ้างที่จะได้รับ

ฉะนั้น หากมุสลิมคนที่มีความรับผิดชอบ เขาจะปฏิบัติงาน โดยการรำลึกถึงโองการอัล-กุรอานที่อัลลอฮ์ ทรงเตือนเขาว่า พระองค์ทรงเฝ้าและมองการกระทำของเขาอยู่ตลอดเวลา และเขาจะต้องกลับไปหาพระองค์อย่างแน่นอน ด้วยเหตุดังกล่าว การงานทุกอย่างที่เขารับผิดชอบจะต้องปฏิบัติด้วยความทุ่มเททั้งกำลังใจและกำลังกายอย่างสุดความสามารถ นอกจากนั้น การทุจริตต่างๆ จะไม่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของเขา เนื่องจากอัลลอฮ์ได้กล่าวกับบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายว่า

“บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าทุจริตต่ออัลลอฮ์ และรอซูล และจงอย่าทุจริตต่อบรรดาของฝากของพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้ารู้กันอยู่” (อัล-กุรอาน, 8: 27)

นอกจากในเรื่องของความรับผิดชอบแล้ว การทำงานเป็นญามาอะฮ์ ผู้ปฏิบัติจะต้องมีคุณลักษณะของการเชื่อฟัง โดยการเชื่อฟังจะต้องเริ่มจากการเชื่อฟังอัลลอฮ์ เพราะมุสลิมที่เชื่อฟังต่ออัลลอฮ์ จะดำเนินชีวิตตามแนวทางอิสลามหรือปฏิบัติตนในทุกด้านตามหลักชารีอะฮ์ (กฎหมาย) ของอัลลอฮ์ โดยมีเป้าหมายในการทำงาน เพื่อได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์เพียงผู้เดียว ดังนั้นมุสลิมที่มีลักษณะดังกล่าว จะให้ความสำคัญหรือรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของเขา กล่าวคือ ถ้ามุสลิมที่เชื่อฟังต่ออัลลอฮ์ เขาจะปฏิบัติงานตามแนวทางอิสลาม กล่าวคือ หากเป็นผู้นำในกลุ่ม ก็จะทำงานด้วยความยุติธรรมและหากเป็นผู้ตาม ก็จะไม่ขัดคำสั่งของผู้ที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และเขาทั้งสองกลุ่ม (หัวหน้างานและสมาชิก) จะมีแนวคิดว่าเขาทำงานด้วยความโปรดปรานของอัลลอฮ์ซึ่งถือได้ว่าเขากำลังปฏิบัติศาสนากิจ และจะได้รับผลตอบแทนจากอัลลอฮ์ในวันอาคีรัตอย่างแน่นอน ดังที่โองการอัล-กุอานกล่าวว่

“และจงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า พวกท่านจงทำงานเถิด แล้วอัลลอฮ์จะทรงเห็นการทำงานของพวกท่าน และรอซูลของพระองค์และบรรดามุอิมินก็จะเห็นด้วย” (อัล-กุรอาน, 9: 105)

สำหรับการเชื่อฟังในคำสั่งของหัวหน้านั้น อิสลามไม่กำหนดขอบเขตอย่างชัดเจนว่า การที่จะปฏิบัติตามหรือเชื่อฟังหัวหน้านั้น จะต้องเป็นที่ไม่ขัดกับหลักการศาสนาเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามหากเรื่องใดขัดกับหลักการศาสนาแล้ว สมาชิกไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามหรือเชื่อฟังผู้นำในการทำงานแบบญามาอะฮ์ ด้วยเหตุดังกล่าว อิสลามให้แนวคิดในการทำงานแบบญามาอะฮ์ว่า การสร้างความเข้าใจระหว่างสมาชิกในกลุ่มนั้นเป็นสิ่งสำคัญและเป็นประเด็นแรกที่ผู้นำได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าจะต้องตระหนัก การทำงานทุกอย่างเป็นอิบาอะฮ์นั้น คือการจ่ายชากาต การ

ละหมาด การไปทำฮัจญ์และการถือศีลอดเท่านั้น แต่โดยความเป็นจริงแล้ว อิสลามเป็นศาสนาที่ครอบคลุมชีวิตของมนุษย์ในทุกด้าน ดังนั้นการกระทำของมนุษย์ย่อมจะเป็นอิबाอะห์ทั้งหมด หากเขาเหล่านั้นมีการตั้งเจตนาที่ดี

ในขณะที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับมอบหมายงานใดๆ แล้วก็ต้องปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับ และจะต้องสะสางงานดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วงโดยไม่ค้างคาไว้ ดังที่ท่านอุมร์ อิบนุกอตตอบ ได้กล่าวต่อเจ้าหน้าที่ของท่านว่า

“แท้จริงแล้วผู้ที่ทำงานอย่างขยันขันแข็งนั้น คือ ผู้ที่มาค้างคางานที่ควรทำให้เสร็จภายในวันนี้ไปเป็นวันพรุ่งนี้ เนื่องจากหากงานดังกล่าวเขาค้างไว้แล้ว เสมือนว่าเขาได้รวบรวมงานจนเพิ่มมากขึ้น จนไม่รู้ว่างานไหนควรทำงานและงานไหนควรทำหลัง” (อะหมัด อิบรอฮิม บินอาบูซัน, 1981:74)

1.5 การติดตามงาน ในขณะเดียวกันเมื่อมีการดำเนินงานในภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบแล้ว และพบว่ามีข้อผิดพลาดก็ต้องมีการแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าว เนื่องจากสิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการตรวจสอบในอนาคต ดังวิญนะของท่านศาสนทูต (ซ.ล) ที่กล่าวไว้ว่า

“จงตรวจสอบตัวของท่าน ก่อนที่ท่านจะถูกตรวจสอบ”

ในสมัยการปกครองของท่านอุมร์ อิบนุกอตตอบ ท่านจะให้ความสำคัญกับการติดตาม ตรวจสอบเจ้าหน้าที่รัฐที่ท่านได้แต่งตั้งให้ไปทำงานในที่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนมากที่สุด ท่านเคยได้แต่งตั้งมุฮัมมัด บินมัสละมะห์ เป็นตัวแทนในการสืบสวนคำฟ้องของประชาชน โดยให้ลงไปสืบสวนในพื้นที่ที่เกิดการฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ ในสมัยอับบาซียะห์ ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามการทำงานการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เรียกว่า คิวาน อัลมะซาลิม (Diwan al-Mazalim) โดยได้มีการแต่งตั้งบุคคลเฉพาะที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการกรณีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการฟ้องร้อง ซึ่งเรียกตำแหน่งนี้ว่า สอฮิบ อัลมะซาลิม (Sahib al-Mazalim)

อีกวิธีการหนึ่งท่านอุมร์ อิบนุกอตตอบ ในการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐคือ การสอบถามปัญหาต่างๆ จากหน้าที่ที่ได้แต่งตั้งไปทำงานในพื้นที่ต่างๆ เมื่อเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเดินทางมาเข้าร่วมการประชุมข้างหลวง ซึ่งท่านจะถามไถ่ทุกข์สุขของประชาชนต่างๆ ที่ได้เดินทางมายังเมืองมาดีนะห์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และท่านอุมร์ ได้กล่าวแก่ยาซิด บิน อูซุเฟียน ว่า “ฉันได้แต่งตั้งเจ้า แต่การแต่งตั้งครั้งนี้นับเป็นบททดสอบ และเป็นบทเรียนแก่ตัวเจ้า และฉันมีอำนาจในการถอดถอนเจ้า หากเจ้าสามารถปฏิบัติงานด้วยดีและมีประสิทธิภาพแล้ว ฉันก็จะคงไว้เจ้าในตำแหน่ง แต่ถ้าหากเจ้าไม่มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้ ฉันก็จะถอดถอนเจ้าออกจากตำแหน่ง” (อะหมัดอิรอฮิม บินอาบูซัน, 1981 : 38)

เมื่อมีการติดตาม ตรวจสอบงานแล้ว อีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญตามมาคือ การสื่อสารระหว่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เนื่องจากหากการรับมอบหมายภาระหน้าที่ดังกล่าว โดยปราศจากความรู้ความเข้าใจแล้ว ย่อมส่งผล เสี่ยงต่องานที่รับผิดชอบ ดังวัจนะของท่านศาสนทูต(ซ.ล) ที่ว่า

“เมื่ออามานะฮ์สูญสิ้นไป จะรอกอยการมาเยือนของวันกียามะฮ์” ศอฮาบะฮ์จึงถาม ว่า “เพราะอะไรอามานะฮ์ที่จะต้องสูญสิ้นไป?”

ท่านรอซูลจึงตอบว่า “เมื่อใดที่หน้าที่ที่ถูกรับมอบหมายไว้แก่ผู้ที่ขาดความเชี่ยวชาญ ในงานนั้นๆ และวินาทีนั้นจึงรอกอยการมาเยือนของวันกียามะฮ์”

(รายงาน โดย อาบีสุรัยเราะห์)

1.6 การสรุปรงาน ภายหลังจากดำเนินการดำเนินงานจะต้องมีการสรุปรงาน โดยใน กระบวนการสรุปรงานจะประกอบด้วย การตรวจสอบความถูกต้องและการปรับปรุงงานในอนาคต ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับมอบหมายงานจะต้องได้รับการตรวจสอบ ดังที่ปรากฏในอัล-กุรอานที่มีความหมายว่า “และจงตวงให้เต็ม เพื่อพวกเขาตวง และจงชั่งที่เที่ยงตรง นั้นเป็นการดียิ่งและเป็นการตัดสินใจที่ ดีกว่า และอย่าติดตามสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น แท้จริงหู และตา และหัวใจทุกสิ่งเหล่านี้จะ ถูกสอบสวน” (อัล-กุรอาน, 17: 35-36)

จากโองการข้างต้น อัลลอฮ์ทรงย้ำเตือนถึงการปฏิบัติงานในแต่ละความรับผิดชอบ ของทุกคนว่าต้องปฏิบัติงานให้เกิดความถูกต้องและเที่ยงตรง ทั้งนี้เนื่องจากทุกการงานจะต้องได้รับการ สอบสวนและตรวจสอบ ทั้งนี้อัลลอฮ์ยังทรงย้ำไว้ในอีกโองการหนึ่งว่า

“และหากอัลลอฮ์ทรงประสงค์ แน่นอนพระองค์จะทรงทำให้พวกเขาเป็น ประชาชาติเดียวกัน แต่พระองค์ทรงให้ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์หลงทาง และจะทรงชี้แนะทางแก่ ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และแน่อนพวกเขาจะถูกสอบสวนถึงสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไว้” (อัล-กุรอาน, 16 : 93)

จะเห็นได้ว่า ความผิดพลาดสามารถเกิดขึ้นได้ แต่ผู้รับผิดชอบกิจการใดๆ จะต้อง ให้ความระมัดระวังในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันความผิดพลาดดังกล่าว เพราะหากปล่อยไว้ก็ถือว่าเป็นความผิดของผู้ปฏิบัติที่จะต้องถูกสอบสวน และในกรณีที่พบข้อผิดพลาดก็จำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ดังที่ท่านอุมร์ อิบุนุกอตตอบ ได้กล่าวแก่เจ้าหน้าที่คนหนึ่งว่า “การแต่งตั้งนี้นับว่าเป็นการทดลองทำงานของเจ้า ข้าก็จะเห็นชอบในตำแหน่งของเจ้า และหากเจ้า ล้มเหลวในการแสดงความรู้ความสามารถแล้ว ข้าก็จะเลิกการทำงานของเจ้าต่อไป” (อะหมัด อิรอ ฮีม บินอูซุฮิน, 1981 : 109)

การปรับปรุงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้ปฏิบัติงานจะต้องปรับเปลี่ยนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความถูกต้อง ดังที่ปรากฏในอัลกุรอานที่มีความหมายว่า

“แท้จริงการสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวที่อัลลอฮ์จะทรงรับนั้นคือสำหรับบรรดาผู้ที่กระทำความชั่ว โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์เท่านั้น แล้วพวกเขาสำนึกผิดกลับเนื้อกลับตัวในเวลาอันใกล้ ชนเหล่านั้นแหละอัลลอฮ์จะทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา และอัลลอฮ์ เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัล-กุรอาน, 4 : 17)

2. ส่วนควบคุมกระบวนการ ในการดำเนินการจะต้องมีส่วนควบคุมการดำเนินการ โดยประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

2.1 ชูรอ หมายถึง การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการดำเนินกิจกรรมตามหลักการอิสลาม การประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันเป็นกระบวนการหนึ่งในการทำงานในอิสลาม ดังปรากฏไว้ในอัล-กุรอานที่ว่า

“เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง เจ้า (มุฮัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยามช้า และมีใจที่แข็งกระด้างแล้วไซ้ร เน้นนอนพวกเขาก็ย่อมแยกตัวออกไปจากรอบๆ เจ้ากันแล้ว ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขาเถิดและจงขออภัยให้แก่พวกเขาด้วย และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายแด่พระองค์อัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์รักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย” (อัล-กุรอาน, 3: 159)

การชูรอสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนของการทำงาน และเกิดขึ้นได้ในหลายลักษณะ แต่ทั้งนี้จะไม่มีการชูรอในส่วนที่ขัดแย้งกับหลักการศาสนา เป็นต้น

2.2 นาซีฮัต หมายถึง การตักเตือนซึ่งกันและกัน ในช่วงการดำเนินงานจะต้องมีการตักเตือนซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นก่อนเริ่มทำงาน ระหว่างการทำงาน และภายหลังเสร็จสิ้นจากการทำงาน ทั้งนี้ ดังที่ปรากฏในอัล-ฮาดิษของท่านรอซูล (ซ.ล)ที่ว่า “ ศาสนานั้นคือการตักเตือนกัน ” การตักเตือนกันจะต้องมีเป้าหมายเพื่อให้การทำงานอยู่ในกรอบการดำเนินงานที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับข้อกำหนดหรือระเบียบที่มีไว้ และเมื่อได้รับการตักเตือนแล้ว ผู้ได้รับการตักเตือนจะต้องให้ความสนใจและมีการปรับปรุง ดังที่ปรากฏในอัล-กุรอานที่ว่า

“นี่คือข้อตักเตือน และแท้จริงสำหรับบรรดาผู้ยำเกรงนั้น เน้นนอนทางกลับ (ของพวกเข) ย่อมประเสริฐแท้” (อัล-กุรอาน, 38: 49)

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างบรรยากาศของการดักเตือนให้เกิดขึ้นภายในองค์กร และในระบบการทำงานและจัดระบบข้อมูลที่ได้รับเพื่อการพัฒนา และแก้ไขงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.3 ตะวัทกัถ หมายถึง การมอบหมายความสำเร็จไปยังอัลลอฮ์ เป็นแนวทางสุดท้ายของแนวทางการดำเนินงานสำหรับมุสลิม ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์อย่างเคร่งครัดเขาทั้งหลายจะมีจิตสำนึกในการทำงานทุกอย่างด้วยการมอบความไว้วางใจต่ออัลลอฮ์ ในการทำงานของเขา พยายามสร้างเครื่องมือ ขั้นตอน วางแผนและกระบวนการที่ดีในการดำเนินงาน แต่การปฏิบัติงานของเขานั้น อาจจะไม่สำเร็จดังเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามหลักการของศาสนาอิสลามมิใช่อยู่ที่เครื่องมือ วางแผนและกระบวนการดำเนินงานของมนุษย์อย่างเดียว แต่จะมีผู้ที่มีอำนาจเหนือสิ่งสรรพสิ่งเป็นผู้กำหนดความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม มุสลิมที่ดีจะต้องให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของเขาทั้งเครื่องมือ การวางแผนและกระบวนการไปสู่ความสำเร็จแต่ผลของการให้ความสำเร็จที่แท้จริงคืออัลลอฮ์ เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น ด้วยเหตุมุสลิมทุกคนตระหนักอยู่เสมอว่าหลักการศาสนาอิสลามนั้น จะต้องมอบหมายการงานต่ออัลลอฮ์ พระองค์ได้กล่าวในอัล-กุรอาน ความว่า

“ครันเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายแต่อัลลอฮ์ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย” (อัล-กุรอาน, 3 : 159)

กล่าวโดยสรุป การมอบความไว้วางใจต่ออัลลอฮ์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของมุสลิม ทั้งนี้เนื่องจากผู้มอบความไว้วางใจต่ออัลลอฮ์ด้วยหัวใจที่บริสุทธิ์นั้น การศรัทธาของเขาก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้น ด้วยนี่เอง ที่สามารถกล่าวได้ว่า การความไว้วางใจต่ออัลลอฮ์ เป็นแนวทางที่หลอมรวมระหว่างจิตวิญญาณ กอปรกับการปฏิบัติงานของมุสลิมที่มีความศรัทธาต่อพระองค์อัลลอฮ์อย่างแท้จริง ดังนั้นจะพบว่าอัล-กุรอานได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตะวัทกัถกำหนดไว้ดังนี้

“ครันเมื่อเจ้าตัดสินใจเด็ดขาดแล้ว ก็จงมอบหมายแต่พระองค์อัลลอฮ์” (อัล-กุรอาน, 3: 159)

จากอาเยห์ข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการกำหนดเป้าหมาย และกระบวนการทำงานที่ชัดเจนแล้วผู้ปฏิบัติจะต้องมอบหมายภารกิจต่างๆ ไปยังพระองค์อัลลอฮ์ ด้วยเหตุผลนี้ในความหมายของการตะวัทกัถในการสร้างคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนี้ จึงหมายถึงการควบคุมปัจจัยเกื้อหนุน หรือการอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานให้กับผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถึงแม้ว่าการทำงานจะคาดหวังความสำเร็จเป็นที่ตั้ง แต่สำหรับภารกิจในอิสลามแล้วนั้น ทุกภาระงานเมื่อมีการตั้งและกำหนดเป้าหมาย มีการเตรียมความ

พร้อม มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติ และมีการดำเนินการแล้ว จำเป็นที่จะต้องมอบหมายทุกการกระทำ และการดำเนินการทั้งหมดไปยังอัลลอฮ์ ดังที่ปรากฏในอัล-กุรอานว่า “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า จะไม่ประสบแก่เราเป็นอันตราย นอกจากสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงกำหนดไว้แก่เราเท่านั้น ซึ่งพระองค์เป็นผู้คุ้มครองเราและแต่อัลลอฮ์มุอฺมินทั้งหลายจงมอบหมายเถิด” (อัล-กุรอาน ,9:51)

2.4 อุญวะห์ หมายถึง การเป็นพี่น้องกัน ถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักในการทำงานในองค์กรอิสลาม ทั้งนี้ได้มีวิชันของท่านรอซูล (ซ.ล) ที่ว่า “แท้จริงมุสลิมนั้นเป็นพี่น้องกัน” การเป็นพี่น้องจะนำไปสู่การปรับปรุงให้การทำงานให้ดีขึ้น และบรรลุดุประสงค์ ดังปรากฏในอัล-กุรอานที่มีความหมายว่า

“ทั้งในโลกนี้และปรโลก และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับบรรดาเด็กกำพร้า จงกล่าวเถิดว่า การแก้ไขปรับปรุงใดๆ ให้แก่พวกเขานั้น เป็นสิ่งที่ดียิ่ง และถ้าหากพวกเขาจะร่วมอยู่กับพวกเขาก็คือพี่น้องของพวกเขา (เพราะบรรดามุอฺมินนั้นเป็นพี่น้องกัน ในการนี้จึงทำดีแก่เขาเหมือนเป็นพี่น้องของพวกเขา และอัลลอฮ์นั้นทรงรู้ดีถึงผู้ที่ก่อความเสียหาย จากผู้ที่ปรับปรุงแก้ไข (ทรงรู้ว่าใครเป็นผู้ที่ปรับปรุงแก้ไขกิจการของเด็กกำพร้าให้ดีขึ้น และใครเป็นผู้ที่ก่อความเดือดร้อนให้เด็กกำพร้า) และหากอัลลอฮ์ทรงประสงค์แล้ว แน่แน่นอนก็ทรงให้พวกเขาได้รับความลำบากไปแล้ว (ห้ามมิให้พวกเขาเข้ากินอยู่ร่วมกับเด็กกำพร้า อันเป็นเหตุให้พวกเขาได้รับความลำบาก) แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ” (อัล-กุรอาน,2:220)

8. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย

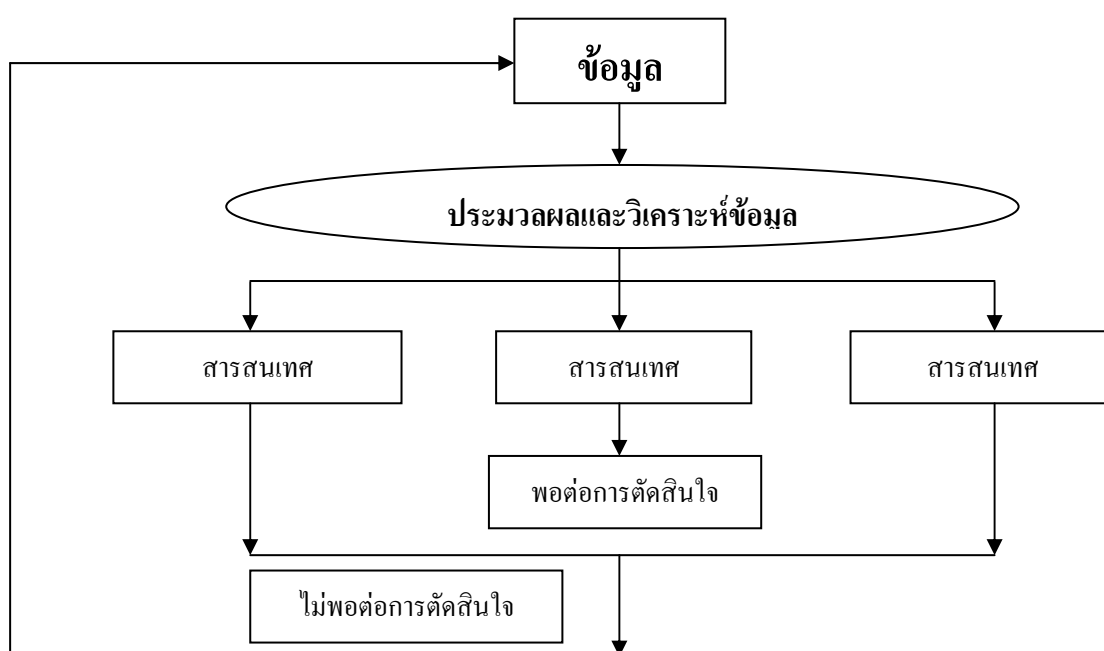
กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการประกาศของกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย มีสาระสำคัญ 8 ประการคือ

1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

การพัฒนาาระบบสารสนเทศเป็นการจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาสามารถใช้ตัดสินใจ การวางแผน การพัฒนาคุณภาพทั้งในระดับบุคคล ระดับชั้น กลุ่มวิชา และสถานศึกษาเอง ในสภาพปัจจุบันสถานศึกษามีข้อมูลพื้นฐานอยู่แล้ว การนำมาวิเคราะห์และแปรผลให้มีความหมายจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ได้แก่การกำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย ตลอดจนนำเสนอผลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจให้ผู้ปกครอง และชุมชนทราบ

โรงเรียนมีระบบสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วย สารสนเทศที่สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน คลอบคลุมตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐาน ย่อมส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพให้ได้ มาตรฐานที่กำหนด จะนำไปสู่การได้รับรองคุณภาพตามระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา (กรมสามัญศึกษา,2542 ก)

บุญเต็ม ศรีนครินทร์ (2546) กล่าวว่าไว้ว่า ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องนำระบบข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในกระบวนการบริหาร ด้วย ซึ่งเรียกว่าระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และสามารถลดความเสี่ยงต่อการตัดสินใจได้ เพราะการบริหารงานของสถานศึกษาต้องมีการตัดสินใจและการตัดสินใจย่อมแตกต่างกันไปตาม ลักษณะงานและสถานการณ์ ข้อมูลที่เกิดจากสารสนเทศ จึงตอบสนองความต้องการในการตัดสินใจของผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การขาด ข้อมูลที่ดีและเหมาะสมทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ ระบบที่กล่าวนี้ อาจถูกเรียกว่าการ จัดระบบสารสนเทศ (Management Information System) ดังนี้

ภาพที่ 5 การนำข้อมูลมาใช้ในการดำเนินการ

แสดงว่าข้อมูลสารสนเทศ มีความสำคัญต่อการบริหารงาน การจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะข้อมูลสารสนเทศที่มีการวิเคราะห์และ จัดระบบเป็นอย่างดีแล้วจะทำให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สถานศึกษา สามารถตอบคำถามที่ว่า โรงเรียนได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาหรือไม่ประการใด

จะเห็นได้ว่าการจัดระบบบริหารจัดการศึกษา เน้นการบริหารจัดการคุณภาพที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรสูงสุด ทั้งนี้จะต้องดำเนินการตามการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ (TQM) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) และการบริหารคุณภาพ (แบบวงจร PDCA)

2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การกำหนดมาตรฐานและพัฒนางานในสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษาได้ดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางการประกันคุณภาพในสถานศึกษาและพัฒนาคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด สามารถเผยแพร่ผลการดำเนินการของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี มาตรฐานที่กำหนดอาจกำหนดได้ดังนี้

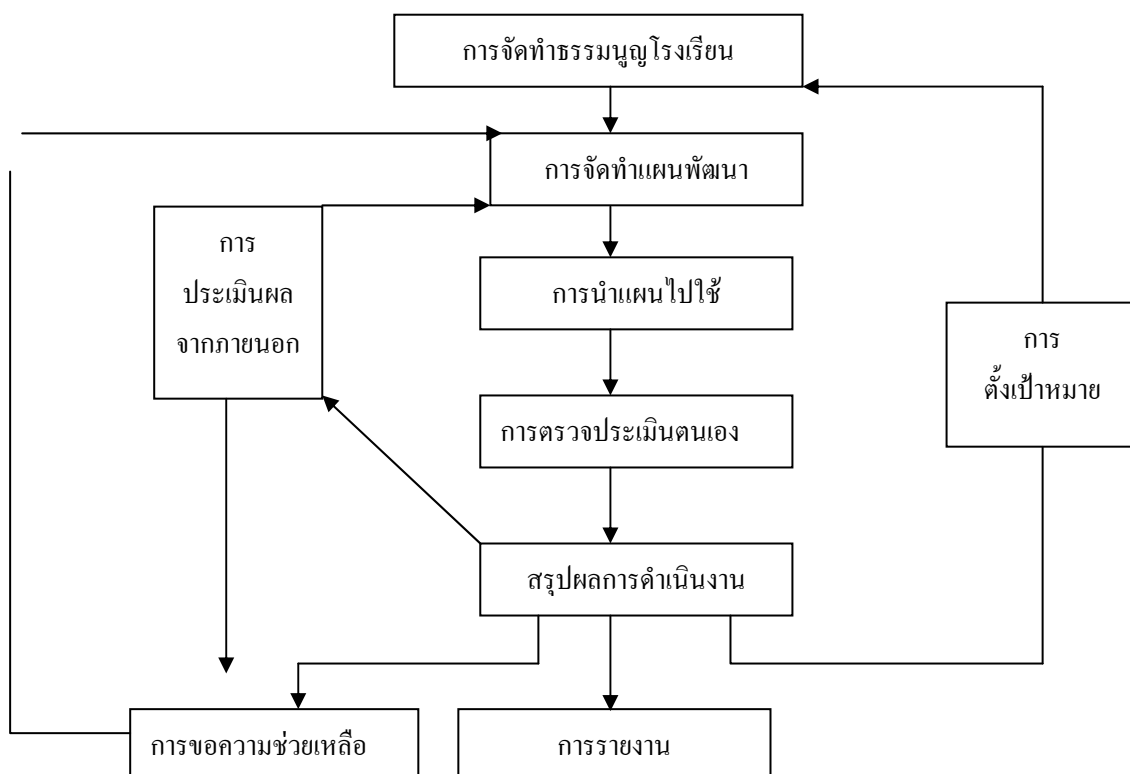
- 1) มาตรฐานด้านปัจจัยการศึกษาที่จะสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา
- 2) มาตรฐานด้านการพัฒนาโรงเรียนให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนแกนนำเพื่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาโรงเรียนให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน
- 3) มาตรฐานด้านการพัฒนาบุคลากรตามเกณฑ์วิชาชีพ เสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 4) พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพราะในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการศึกษานอกระบบ ภายในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย บ่อยครั้งที่สถานศึกษาอาจต้องจัดการศึกษาทั้ง 3 ระบบ กิจกรรมที่สำคัญคือ แหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น ห้องสมุด การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น
- 5) การพัฒนาการนิเทศการศึกษา เช่น การนิเทศจากบุคคลภายนอก หรือการนิเทศจากบุคคลภายใน ซึ่งจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เน้นการทำงานร่วมกัน มีการวางแผนแก้ไข ปรับปรุงสวนที่บกพร่อง
- 6) การพัฒนาสุขภาพอนามัย ทั้งส่วนผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้สะอาดปราศจากมลพิษ

7) พัฒนาการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาที่พบในชั้นเรียน ทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้

จะเห็นได้ว่า การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกอย่างหนึ่งที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ระบบ กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาการ ผลการวิจัย ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ มีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ กำหนดบทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องและการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ มีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ ที่จะสนับสนุนและส่งเสริมที่เกี่ยวข้องทุกระบบดำเนินการสอดรับกัน มุ่งไปในทิศทางที่กำหนดไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหาร และจัดการคุณภาพ (Quality Management) แผนภูมิต่อไปนี้ได้นำไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 6 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากภาพประกอบจะเห็นได้ว่าคุณภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับโยงใยในองค์ประกอบหลายด้าน การปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษาเป็นวงจรที่เกี่ยวข้องกัน แต่ละวงจรจะเริ่มการวิเคราะห์จุดที่ต้องการเพื่อการพัฒนา การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ มีการประเมินผลและรายงาน มีการนำผลไปขอความช่วยเหลือจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง มีการนำผลการตรวจสอบจากองค์กรภายนอกไปปรับปรุงทำแผนพัฒนา มีการจัดทำเป้าหมายเพื่อการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งวงจรดังกล่าวจะสอดคล้องกับวงจรของ Deming Cycle ที่องค์ประกอบหลักในการบริหารคือ Plan Do Check และ Action

จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นงานที่แก้ไขปรับปรุง พัฒนาอย่างเป็นระบบ การวางแผนจึงมีชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันจัดทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนสูงขึ้น เพราะแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นทิศทางของการพัฒนา คุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะสร้างมั่นใจให้ชุมชน และจะเป็นเอกสารในการตรวจสอบทบทวนคุณภาพภายใน / ภายนอก

4) การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน เพื่อให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา ควรจะมีแผนป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดได้ เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน ตลอดจนนักเรียน ชุมชน ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องดำเนินการไปตามแนวทางที่วางไว้ หากมีข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นควรจะได้บันทึกไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และนำไปแก้ไขในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและเป็นไปตามสภาพจริง ผลการตรวจสอบนำไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

กลไกอย่างหนึ่งที่จะทำให้คุณภาพศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพคือ การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกได้ดังนี้

1) การตรวจสอบ เป็นการรวบรวมข้อมูลดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2) การทบทวน เป็นการนำข้อมูลดำเนินงานและผลการดำเนินงาน ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว มาพิจารณาว่าเป็นไปตามเป้าหมายเพียงใด มีจุดที่จะต้องแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

6) การประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยจัดให้ทุกคนทุกระดับช่วงชั้นของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลักและคุณลักษณะที่สำคัญของ เครื่องมือมาตรฐานเป็นแนวทางในการตรวจคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้เป็นการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับชาติ ที่ศึกษาในชั้นปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นในกลุ่มสาระ ต่างๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยแบบทดสอบมาตรฐานที่ส่วนกลางและต้นสังกัด ดำเนินการ

7) การรายงานคุณภาพการศึกษา

การรายงานคุณภาพการศึกษา โดยสรุปความสำเร็จตามเป้าหมายในแผนและผล การประเมินตามข้อ 6 เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้สถานศึกษามีระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อ รองรับการประกันคุณภาพภายนอก ตามเจตนารมณ์ที่ได้กำหนดไว้ และระบุนความสำเร็จตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมหลักฐานข้อมูลเป็นองค์ประกอบ ควรมีการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกระดับทุกช่วงชั้นด้วย เพราะหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานได้กำหนดให้มีการรับการประเมินในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ และคุณลักษณะที่สำคัญ ด้วยเครื่องมือมาตรฐานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนด้วย

การรายงานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จะบอกได้ว่าสถานศึกษามีการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปี มีผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่ และสามารถเปรียบเทียบได้ว่าผลการศึกษา มีความใกล้เคียงกับ มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน สถานศึกษายังใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก ที่สำคัญ

รับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ เมื่อสถานศึกษาได้มีการพัฒนาตนเองและสภาพแวดล้อมตามศักยภาพจะนำไปสู่การขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดและการพัฒนาต่อไป

8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดส่งเสริม สนับสนุนและร่วมดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา นอกจากนี้ให้หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัดหรือเขตพื้นที่การศึกษา ทำการตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 3 ปี

สรุป จะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการจัดการระบบการศึกษาเพื่อเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมที่จัดขึ้นภายในสถานศึกษาจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ก่อปรกกับการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า ผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะมีคุณภาพตรงตามเป้าหมาย หรือพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้น อีกทั้งมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมต่อการดำเนินการ ตลอดจนร่วมกันรับผิดชอบอย่างแท้จริง

9. บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2544) เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในมีความสำคัญต่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ในขณะที่เดียวกันสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ด้วยเหตุนี้ การประกันคุณภาพภายในจึงเป็นเรื่องที่ผู้ได้รับประโยชน์และผู้เกี่ยวข้อง ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกัน มิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว ถึงแม้ว่าบุคลากรในสถานศึกษาควรจะเป็นแกนหลัก และมีหน้าที่โดยตรงในการประกันคุณภาพภายในก็ตาม

สำหรับบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้งผู้ที่รับผิดชอบโดยตรง อันได้แก่บุคลากรของสถานศึกษา และบุคลากรอื่นที่เข้ามามีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้

บทบาทเดิม

ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษาโดยส่วนใหญ่มักจะจัดการศึกษาไม่เน้นการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาบางแห่งอาจจะจัดการเรียนการสอนไม่ค่อยมีการวางแผน บางแห่งอาจจะมีการวางแผน แต่ไม่มีการตรวจสอบประเมินผล และไม่ได้นำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงเท่าที่ควร นอกจากนี้ ก็ยังเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยครูเป็นหลัก ในขณะที่ผู้บริหารไม่ได้เข้ามาช่วยจัดการและส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการประกันคุณภาพ รวมทั้งไม่ได้ให้บุคลากรและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร

บทบาทที่พึงประสงค์

ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เขตพื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ควรเข้ามา มีบทบาทร่วมกันในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

ผู้บริหาร มีบทบาทในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพภายในที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยผู้บริหาร ควรจะเป็นแกนนำในการจัดทำแผน รวมทั้งกำกับติดตามให้มีการดำเนินการตามแผนการนำผลจากการประเมินตนเองมาใช้ปรับปรุงสถานศึกษา และการรายงานผลให้สาธารณชนทราบ

ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีบทบาทร่วมกับผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินตนเองในการจัดการเรียนการสอน และการทำงานที่มีการวางแผนและเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา และจุดมุ่งหมาย หลักการ หรือมาตรฐานการศึกษา ที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา เข้ามา มีบทบาทในการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและการประกันคุณภาพของผู้บริหารและครูตามมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา รวมทั้งคอยติดตามผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา

ชุมชน มีบทบาทโดยเข้ามามีส่วนร่วมคิด / ร่วมทำ ร่วมให้และใช้ข้อมูล เพื่อกำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนา ตรวจสอบ ประเมินผล และปรับปรุงสถานศึกษา

สื่อมวลชน มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และเผยแพร่ข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์ เช่น รายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน

ในการประกันคุณภาพการศึกษานั้น โรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาให้สำเร็จ โรงเรียนควรมีแนวทางการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย
- 2) สร้างความตระหนักในเรื่องคุณภาพ โดยสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ ให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของทุกคนในโรงเรียน
- 3) จัดทำธรรมนูญโรงเรียน โดยกำหนดเป้าหมาย และสร้างพันธกิจร่วมกัน ภายในเวลาที่กำหนด
- 4) จัดทำแผนยุทธศาสตร์
- 5) กำหนดดัชนีความสำเร็จของบุคลากรทุกระดับและทุกคน
- 6) ทำแผนให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้ทุกคน
- 7) ติดตาม กำกับ การดำเนินงานโดยให้มีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง รูปแบบที่นำมาใช้ในการประเมินตนเองควรเป็นวิธีการที่ง่ายและชัดเจน
- 8) เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน โดยเน้นให้นักเรียนรู้วิธีเรียนและสร้างความรู้ด้วยตนเอง หรือทำโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้
- 9) มีระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน ครู เป็นรายคน ทั้งในเชิงกายภาพและเชิงคุณภาพที่เป็นปัจจุบันและสะดวกแก่การนำไปใช้
- 10) ร่วมมือกันคณะกรรมการตรวจสอบภายนอกและใช้กระบวนการตรวจสอบภายนอกให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุกด้าน
- 11) ใช้กระบวนการตรวจสอบตนเองและประเมินภายนอก เพื่อทบทวนคุณภาพ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่ผ่านมาทุกปี หรือทุก 3-5 ปี ส่งเสริมจุดเด่นของโรงเรียนและพัฒนาปรับปรุงจุดอ่อน / ข้อบกพร่องที่ยังอยู่ โดยขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
- 12) รายงานต่อสาธารณชนและต้นสังกัด
- 13) บริหารโดยใช้วงจรรองอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของหน่วยงานที่ดูแลโรงเรียนได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน การกำกับติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุนและประเมินโรงเรียน ดังนี้

- 1) สร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกของบุคลากรในหน่วยงาน

- 2) พัฒนามาตรฐานของโรงเรียนในแต่ละระดับการดูแลของหน่วยงาน โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) กำหนดเป้าหมาย
- 4) พัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศที่ครอบคลุมทั้งในเชิงกายภาพและคุณภาพ
- 5) ทำแผนกำกับ ติดตาม ช่วยเหลือ โรงเรียน
- 6) อบรมเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจหลักการ เทคนิคการตรวจสอบ เครื่องมือและการรายงานผล
- 7) แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกัน
- 8) กำหนดมาตรฐานความช่วยเหลือของโรงเรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 9) กำหนดรูปแบบ เครื่องมือประเมิน เกณฑ์การประเมิน วิธีการรวบรวมข้อมูลในการประเมินเพื่อรองรับโรงเรียนที่มีคุณภาพที่พึงประสงค์
- 10) ใช้ผลการประเมินเป็นหลักในการพัฒนา
- 11) ประกาศเกียรติคุณและให้รางวัลโรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ที่โรงเรียนดำเนินการ แต่หน่วยงานที่สนับสนุนทำให้การประกันคุณภาพบรรลุผลเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผลที่ผู้มีส่วนรวมจะได้รับ

- 1) ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 2) ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และเน้นคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน
- 3) ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ ความสามารถ ในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม
- 4) คณะกรรมการอำนวยการสถานศึกษา ได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่ทำประโยชน์และมีส่วนพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาให้แก่

เยาวชนและชุมชนร่วมกับผู้บริหารและครู สมควรที่ได้รับความไว้วางใจให้มาเป็นคณะกรรมการ
อำนวยการสถานศึกษา

5) หน่วยงานที่กำกับดูแล ได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนา
ตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับ ดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ
ทางการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา

6) ชุมชนและสังคมประเทศชาติ ได้เยาวชนคนที่ดี มีคุณภาพและศักยภาพที่จะ
ช่วยพัฒนาองค์กร ชุมชน และสังคมประเทศชาติต่อไป

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยในประเทศ

ชาติชาย พิมพิไสย (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาการดำเนินการประกัน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
พบว่า การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวม มีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับ "มาก" โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการ
วางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และด้านการกระตุ้นส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียน
ปฏิบัติงานตามธรรมนูญโรงเรียน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานการควบคุมคุณภาพการศึกษา มีอยู่ใน
ระดับ "น้อย" ปัญหาที่สำคัญคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และข้อเสนอแนะที่ควรพิจารณา
ในการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ (1) การปฏิบัติงานภายในโรงเรียนควรดำเนินตามที่กำหนด
ไว้ในธรรมนูญโรงเรียน (2) การกำกับติดตามควรมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง และ (3) การพัฒนา
ครูผู้สอนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม

เพ็ญศิริ ปานรังศรี (2548) ได้ศึกษาการประเมินการดำเนินงานการประกันคุณภาพ
การศึกษาของสถานศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง จังหวัดสงขลา ผล
การประเมินโดยภาพรวมพบว่า การปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ผลการประเมินรายด้านสูงกว่า
เกณฑ์ และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ และด้านการพัฒนา
มาตรฐานการศึกษา การปฏิบัติงานผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ผลการประเมินรายด้านสูงกว่าเกณฑ์ และ
อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมิน
คุณภาพการศึกษา และด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา การปฏิบัติงานไม่ผ่านเกณฑ์
มาตรฐาน ผลการประเมินรายด้านต่ำกว่าเกณฑ์ และอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดทำ
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และด้านการ
รายงานคุณภาพการศึกษา ความก้าวหน้าของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พบว่า การปฏิบัติยังไม่ปรากฏความก้าวหน้า แต่ระดับผลการปฏิบัติรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา และด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษายังมีปัญหาคืออุปสรรคหลายประการในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่บุคลากรมีภาระงานมาก บุคลากรขาดความรู้และความตระหนักในการประกันคุณภาพ ขาดข้อมูลสารสนเทศ ขาดงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ และขาดการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง

นภวรรณ ศรีภูธร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมการ มีการดำเนินการอยู่ในระดับ "มาก" ส่วนการดำเนินการและด้านการรายงานมีการดำเนินการอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ผลการสัมภาษณ์ พบว่า โรงเรียนได้มีการดำเนินการทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการ มีการอบรม ประชุม สัมมนาให้แก่บุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 2) ด้านการดำเนินการ มีการดำเนินการโดยใช้วงจร PDCA 3) ด้านการรายงานมีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง 2) ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนาร่อง โดยภาพรวมมีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" ทุกด้าน ด้านการเตรียมการและด้านการดำเนินการมีระดับปัญหาเท่ากัน ส่วนด้านการรายงานมีปัญหาลำดับสุดท้าย ผลการสัมภาษณ์ พบว่า มีปัญหา คือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานและวางแผนในระยะต่อไปยังมีน้อย และขาดความต่อเนื่อง 3) ข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนนาร่อง โดยจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้ 3.1 ควรจัดอบรม สัมมนา หรือประชุมชี้แจงเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในมากกว่านี้ 3.2 ควรนำคณะกรรมการสถานศึกษาและครูไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 3.3 ควรให้ครูมีส่วนร่วมในการนำเสนอสภาพปัจจุบัน ปัญหาเพื่อการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม อบรมพร้อมกัน และไม่ควรถัดประชุม อบรมเฉพาะบุคลากรแกนนำ

สมาน เพชรนาว่า (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับ "มาก" เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านระบบบริหารจัดการ ด้านพัฒนาการจัดระบบ

บริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอยู่ในระดับ “ปานกลาง” และข้อเสนอแนะการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 5 เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) โรงเรียนควรสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแก่บุคลากรและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 2) โรงเรียนควรจัดระบบการบริหารจัดการโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนและมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน 3) โรงเรียนดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลตามแผน โดยพัฒนาครูให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและผู้อื่น 4) โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคลากรครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 5) โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการประกันคุณภาพภายใน

9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Jerrod H.Wheeler and Tanna R.(2003)ทำการวิจัยเรื่อง องค์การแห่งการเปลี่ยนแปลงเส้นทางของโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต (dynamics of change) มีทักษะจัดการเปลี่ยนแปลงและบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างสัมฤทธิ์ผลการบริหารการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารอาจจะทำแผนปฏิบัติการ เน้นที่ภาวะผู้นำ ความสามารถ ความเข้าใจ ในขณะเดียวกัน องค์การจะสร้างความมั่นใจ ถึงการปฏิบัติในองค์กร ได้แก่ วัฒนธรรม พันธกิจ ค่านิยม และหลักการทำงานใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อกระแสการจัดการศึกษาใหม่ๆ

Patricia (1994)ได้ศึกษาประเมินความก้าวหน้าไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา และการควบคุมการปฏิบัติในประเทศเยอรมัน สวีเดน ฝรั่งเศส นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างชัดเจนในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กลไกทางสังคมช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในประเทศเยอรมันมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง การประกันคุณภาพการศึกษาและการควบคุมการประเมินถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของครูที่ต้องรับผิดชอบต่ออาชีพของตน ซึ่งต้องดำเนินไปอย่างมีเหตุผลและกระบวนการชัดเจน ในประเทศสวีเดนเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในการประกันคุณภาพการศึกษา จนถึงการประเมินครูในสถานศึกษาซึ่งเกิดการพัฒนาอย่างชัดเจน ในประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญและเชื่อถือกับการใช้ข้อสอบภายนอกโรงเรียน มีการควบคุมจากส่วนกลาง ในประเทศนิวซีแลนด์ให้ความสำคัญกับการ

ประเมินจากบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา นำเอาระบบการสอบมาตรฐานกลางอ้างอิงไปสู่การยอมรับที่เป็นมาตรฐาน และในประเทศออสเตรเลียมีการนำเอาระบบการประเมินผลโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน มีการเตรียมการอย่างมีแบบแผนสู่การควบคุมคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาขั้นสูงต่อไป

11.กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาระดับการปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และเปรียบเทียบตามระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องของ ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 7) การรายงานคุณภาพการศึกษา
- 8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งที่จะศึกษาระดับการปฏิบัติงาน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

- ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการและทฤษฎีจากตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 4) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 5) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เสนออาจารย์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข
- 6) ทดลองใช้และปรับปรุงเครื่องมือ
- 7) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 8) วิเคราะห์ข้อมูล
- 9) สรุปและรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาระดับการดำเนินงาน และเพื่อเปรียบเทียบตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว และครูผู้สอน ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ทั้งหมด 15 โรงเรียน ผู้บริหารทั้งหมด จำนวน 60 คน และครูผู้สอน จำนวน 564 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งผู้อำนวยการเป็นผู้คัดเลือกผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา และมอบหมายให้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 15 คน และครูผู้สอน จำนวน 234 คน โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดตามตารางนี้

ตารางที่ 1 ตารางจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียนได้ดังนี้

ขนาดเล็ก

สถานศึกษา	จำนวนผู้บริหาร		จำนวนครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนดีนูลอิสลาม	4	1	28	12
2. โรงเรียนครุณวิทยา	4	1	27	12
3. โรงเรียนเราะห์มานียะห์	4	1	24	11
4. โรงเรียนดำรงคีวิทยา	4	1	19	9
5. โรงเรียนอัล-มูตาวัสสิเตาะห์	4	1	16	6
6. โรงเรียนอิสลามวิทยานุเคราะห์	4	1	16	6
รวม	24	6	130	56

ตารางที่ 1 ตารางจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียนได้ดังนี้ (ต่อ)

ขนาดกลาง

สถานศึกษา	จำนวนผู้บริหาร		จำนวนครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.โรงเรียนรุ่งโรจน์วิทยา	4	1	58	24
2.โรงเรียนแสงธรรมวิทยามูลนิธิ	4	1	56	23
3.โรงเรียนตัสดีกียะห์	4	1	44	19
4.โรงเรียนเจริญธรรมวิทยา	4	1	38	15
5.โรงเรียนกียามุดดิน	4	1	35	14
6.โรงเรียนสรรเสริญอิสลาม	4	1	30	12
7.โรงเรียนศาสน์บำรุง	4	1	40	16
รวม	28	7	301	123

ขนาดใหญ่

สถานศึกษา	จำนวนผู้บริหาร		จำนวนครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.โรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ	4	1	70	29
2.โรงเรียนโรงเรียนบุสตานุดดิน	4	1	63	26
รวม	8	2	133	55

ขนาดใหญ่พิเศษ

ไม่มี

ตารางที่ 2 ตารางสรุปจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียนได้ดังนี้

สถานศึกษา	จำนวนผู้บริหาร		จำนวนครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	24	6	130	56
ขนาดกลาง	28	7	301	123
ขนาดใหญ่	8	2	133	55
ขนาดใหญ่พิเศษ	-	-	-	-
รวม	60	15	564	234

โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตามจุดมุ่งหมาย (Purposeful sampling selection) ทั้งหมด 15 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน โดยมอบหมายให้ผู้ผู้อำนวยการเลือก ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ ซึ่งผู้อำนวยการเป็นผู้คัดเลือกผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา และมอบหมายให้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 15 คน

2. ครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ประมาณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางยามานะ (Yamane,1967:919) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทั้งนี้ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 234 คน โดยใช้สัดส่วนร้อยละ 42.03 เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดดังกล่าว

การหาค่ากลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณของสูตร Yamane ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + [N(e^2)]}$$

โดย n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = 0.05

แทนค่า

$$n = \frac{564}{1 + [564(0.05^2)]}$$

$$n = 234$$

กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้จากการคำนวณของสูตร Yamane ได้เท่ากับ 234 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน และความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษา และอื่นๆ แล้วปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสอบถามไปทำการทดลอง (Try out) กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ได้ผู้บริหาร 3 คน และ

ครูผู้สอน 15 คน เหตุผลเนื่องจากสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (one way - anova)

1) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในการวิจัย

1.3 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 สร้างเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

1.5 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงด้าน ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา (Wording) พิจารณาความเหมาะสมชัดเจน ความถูกต้องของการใช้ภาษา ความเหมาะสมด้านเวลา (Timing) ในการตอบแบบสอบถาม

1.6 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

1.7 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

1.8 สร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

2) ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ใน 8 ด้าน ได้แก่

1) การจัดระบบบริหารสารสนเทศ

2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4) การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

6) การประเมินคุณภาพการศึกษา

7) การรายงานคุณภาพการศึกษา

8) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานมากที่สุด

4 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานมาก

3 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานปานกลาง

2 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานน้อย

1 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในการทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในแต่ละโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) t-test และ F-test (one way - anova)

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

5 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานมากที่สุด

4 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานมาก

3 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานปานกลาง

2 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานน้อย

1 หมายความว่า มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งเป็นระดับที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่เหมาะสมและยอมรับได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวัดระดับการปฏิบัติงานและความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบที (t - test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F-test)
Df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
S.S.	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (sum of square)
M.S.	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (mean of square)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ

การศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับแบบสอบถามกลับ และมีความสมบูรณ์จำนวน 234 ฉบับ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตำแหน่ง จำแนกตามตำแหน่งของครูและผู้บริหาร ตามประเด็นวุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาสายศาสนา ขนาดสถานศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 3 - 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลตำแหน่ง

ข้อมูลตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	15	6.02
ครู	234	93.98

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 93.98) และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ 6.02)

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ

ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษาสามัญ				รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	อื่นๆ	
ผู้บริหารสถานศึกษา	0 (0.00)	8 (53.33)	7 (45.67)	0 (0.00)	15 (100.00)
ครูผู้สอน	29 (12.39)	197 (84.19)	3 (1.28)	5 (2.14)	234 (100.00)
รวม	29 (11.65)	205 (82.33)	10 (4.02)	5 (2.01)	249 (100.00)

จากตาราง 4 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 82.33) รองลงมามีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 11.65)

โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 53.33) รองลงมามีวุฒิการศึกษา ปริญญาโท (ร้อยละ 45.67) ส่วนครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 84.19) รองลงมามีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 12.39)

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา

ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษาศาสนา					รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	อื่นๆ	
ผู้บริหารสถานศึกษา	11 (73.33)	3 (20.00)	0 (0.00)	1 (6.67)	0 (0.00)	15 (0.00)
ครูผู้สอน	193 (82.48)	27 (11.54)	1 (0.43)	0 (0.00)	13 (5.56)	234 (100.00)
รวม	204 (81.93)	30 (12.05)	1 (0.40)	1 (0.00)	13 (5.22)	249 (100.00)

จากตาราง 5 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 81.93) รองลงมามีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 12.05) นอกจากนี้ยังวุฒิการศึกษา อื่น ๆ (ร้อยละ 5.22)

โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี(ร้อยละ73.33) รองลงมามีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 20.00)

ส่วนครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา ส่วนใหญ่มีต่ำกว่าวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 82.48) รองลงมามีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี (ร้อยละ 11.54)

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา ตามขนาดของโรงเรียน

ตำแหน่ง	ขนาดโรงเรียน			รวม
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	
ผู้บริหารสถานศึกษา	6 (40.00)	7 (46.67)	2 (13.33)	15 (100.00)
ครูผู้สอน	54 (23.08)	125 (53.42)	55 (23.50)	234 (100.00)
รวม	60 (24.10)	132 (53.01)	57 (22.89)	249 (100.00)

จากตาราง 6 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 53.01) รองลงมาปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 23.08) และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ22.89)

โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 46.67) รองลงมาปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 40.00) และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 13.33)

ส่วนครูที่จำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 53.42) รองลงมาปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 23.50) และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก(ร้อยละ 23.08)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

นำเสนอการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน คือ ตามความคิดเห็นในภาพรวมของของผู้บริหารสถานศึกษาและครู แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และตามความคิดเห็นของครู มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 249 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่จำแนกตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 5 - 12

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม

ด้านการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.59	0.57	มาก
2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	3.63	0.57	มาก
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.61	0.58	มาก
4. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.60	0.54	มาก
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.49	0.62	ปานกลาง
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	3.65	0.65	มาก
7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.65	0.61	มาก
8. ด้านผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.66	0.67	มาก
รวม	3.60	0.53	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.60$) โดยด้านที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ด้านผุ้ดูแลระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.66$) รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.65$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.49$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบแผนภูมิแสดงไว้อย่างชัดเจน	3.59	0.86	มาก
2. มีการเผยแพร่โครงสร้างการบริหารงานไว้ในคู่มือครูหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.60	0.85	มาก
3. มีคู่มือ/เอกสารการพรรณนาบทบาทหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของงานทุกฝ่ายอย่างชัดเจน	3.58	0.79	มาก
4. มีนโยบาย/เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา	3.92	0.76	มาก
5. มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	3.96	0.78	มาก
6. มีแผนการนิเทศและกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.55	0.84	มาก
7. ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนได้สร้างความสัมพันธ์ในการร่วมกันจัดการศึกษา	3.61	0.87	มาก
8. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสมและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3.67	0.76	มาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวม (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
9. มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาและการทำงานเป็นทีม	3.59	0.82	มาก
10. สถานศึกษาอำนวยความสะดวกกำกับ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.45	0.76	ปานกลาง
11. มีการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหาร/ปฏิบัติงาน ควบคุมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย	3.47	0.83	ปานกลาง
12. มีระบบสารสนเทศและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการ เช่น การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน	3.40	0.82	ปานกลาง
13. มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศได้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับภารกิจ	3.43	0.82	ปานกลาง
14. มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.39	0.82	ปานกลาง
รวม	3.59	0.57	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.59$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.96$) รองลงมา

คือ รายการมีนโยบาย/เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.39$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา	3.60	0.82	มาก
2. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.46	0.84	ปานกลาง
3. มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน	3.92	0.81	มาก
4. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น	3.72	0.80	มาก
5. มีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี	3.61	0.78	มาก
6. มีการเทียบมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น	3.63	0.77	มาก
7. มีการจัดประชุมทบทวน และวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/บุคคลและสถานศึกษา ในภาพรวม	3.66	0.81	มาก
8. มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการที่จำเป็นและทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	3.57	0.76	มาก

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติงาน
9.	มีการเผยแพร่เกี่ยวกับการศึกษาระดับสถานศึกษา หน่วยงาน ต้นสังกัด และชุมชนรับรู้	3.52	0.76	มาก
10.	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องสัมพันธ์ไปสู่การ ปฏิบัติงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	3.66	0.78	มาก
รวม		3.63	0.57	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$) รองลงมาคือ รายการมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.72$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจ ตามแผนอย่างได้ผลดี	3.56	0.73	มาก
2. มีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอน การวัด ประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ มีการประสานสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกัน มุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีระบบ	3.64	0.71	มาก
3. มีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติ การสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.67	0.76	มาก
4. ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.46	0.83	ปานกลาง
5. สถานศึกษานำข้อมูลตรวจสอบ จุดอ่อน จุดแข็ง มากำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.55	0.76	มาก
6. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.78	0.79	มาก
รวม	3.61	0.58	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการ
ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมี
การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการ
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการ
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) รองลงมาคือ รายการมีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรม

ตามแผนปฏิบัติการ สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการกำหนดการตามแผน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.51	0.77	มาก
2. มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.71	มาก
3. มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกันและทันสมัยอยู่เสมอ	3.66	0.77	มาก
4. มีการนำผลการประเมิน ไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.62	0.76	มาก
5. บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับมีการดำเนินการไปอย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ และมุ่งเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	3.53	0.71	มาก
6. บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.67	0.74	มาก
7. บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบตรงตามความรู้ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์	3.84	0.74	มาก

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน

การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ในภาพรวม (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
8. บุคลากรปฏิบัติงานตามคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงาน หรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน	3.73	0.73	มาก
9. การปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการเป็นไป ตามแผนที่กำหนด	3.77	0.74	มาก
10. ฝ่ายบริหารสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการดำเนิน กิจกรรม/โครงการ	3.31	0.80	ปานกลาง
11. มีกระบวนการที่เป็นระบบ โดยมี การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบหรือประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนา	3.42	0.72	ปานกลาง
รวม	3.60	0.54	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ในภาพรวมมี
การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการ
บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ มีการ
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$) รองลงมาคือ รายการการปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการ
เป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.77$) ส่วนรายการที่มีการ
ปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการฝ่ายบริหารสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวก
อย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=$
3.31)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน

การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	3.51	0.76	มาก
2. มีการกำหนดขอบข่าย วิธีการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	3.46	0.80	ปานกลาง
3. ดำเนินการตรวจสอบตามคู่มือการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.41	0.77	ปานกลาง
4. มีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือตามสภาพจริง	3.41	0.81	ปานกลาง
5. มีการตรวจสอบครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา	3.48	0.74	ปานกลาง
6. มีการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของงาน/ ฝ่ายให้เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ	3.48	0.82	ปานกลาง
7. บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน/กิจกรรม ด้วยวิธีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.57	0.78	มาก
8. มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.58	0.74	มาก
รวม	3.49	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการ
ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ใน
ภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.49$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุด
คือ รายการมีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการ
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.58$) รองลงมาคือ รายการการบุคลากรมีการตรวจสอบการ
ปฏิบัติงาน/กิจกรรมด้วยวิธีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
($\bar{x}=3.57$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการดำเนินการตรวจสอบตามคู่มือการ

ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และรายการมีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือตามสภาพจริง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน ($\bar{x}=3.41$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.67	0.84	มาก
2. มีการวางแผนประเมินตนเอง และจัดทำเครื่องมือประเมินตนเอง โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม	3.57	0.82	มาก
3. มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง	3.59	0.85	มาก
4. มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน	3.52	0.83	มาก
5. สถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา	3.82	0.82	มาก
6. มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน	3.72	0.76	มาก
รวม	3.65	0.65	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.65$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการสถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.82$) รองลงมาคือ รายการมีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพ

ผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการ มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.52$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.77	0.77	มาก
2. มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	3.74	0.78	มาก
3. มีการเขียนรายงานที่มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ โดยแสดงหลักฐานข้อมูล และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาในรอบปีที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้	3.62	0.76	มาก
4. มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบอย่างต่อเนื่อง	3.61	0.84	มาก
5. มีการนำเสนอผลการประเมินตนเองไปใช้ในการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพการศึกษา	3.63	0.74	มาก
6. มีการนำผลการพัฒนาคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา	3.56	0.71	มาก
7. มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ จุดเด่น/จุดด้อย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีผู้มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบที่ชัดเจน	3.60	0.77	มาก
รวม	3.65	0.65	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.65$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.77$) รองลงมาคือ รายการมีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.74$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการนำผลการพัฒนาคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.56$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการผุดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผุดระบบประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรผุดไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน	3.60	0.79	มาก
2. มีแผนพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่องระยะยาว	3.66	0.79	มาก
3. มีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	3.64	0.80	มาก
4. มีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนิน การอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.68	0.75	มาก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
5. สถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพ การศึกษา	3.70	0.80	มาก
รวม	3.66	0.67	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการสถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$) รองลงมาคือ รายการมีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนิน การอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนากิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.68$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรผดุงไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$)

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตามการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 14 - 22

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.81	0.42	มาก
2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	3.73	0.58	มาก
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.81	0.46	มาก
4. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.80	0.56	มาก
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.63	0.49	มาก
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.01	0.65	มาก
7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.90	0.65	มาก
8. ด้านผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.87	0.62	มาก
รวม	3.81	0.44	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$) โดยด้านที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$) รองลงมาคือ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบ แผนภูมิแสดงไว้อย่างชัดเจน	3.80	0.77	มาก
2. มีการเผยแพร่โครงสร้างการบริหารงานไว้ในคู่มือครู หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.80	0.86	มาก
3. มีคู่มือ/เอกสารการพรรณนาบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ตามโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของงานทุกฝ่ายอย่าง ชัดเจน	3.73	0.59	มาก
4. มีนโยบาย/เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา	4.27	0.59	มาก
5. มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.27	0.46	มาก
6. มีแผนการนิเทศและกำกับติดตามการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	3.60	0.74	มาก
7. ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนได้สร้าง ความสัมพันธ์ในการร่วมกันจัดการศึกษา	3.87	0.74	มาก
8. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างเหมาะสมและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.13	0.52	มาก

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
9. มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาและการทำงานเป็นทีม	3.93	0.70	มาก
10. สถานศึกษาอำนวยความสะดวกกำกับ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	3.60	0.74	มาก
11. มีการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา เพื่อใช้เป็น แนวทางในการบริหาร/ปฏิบัติงาน ควบคุมการ ดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย	3.60	0.74	มาก
12. มีระบบสารสนเทศและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการ บริหารวิชาการ เช่น การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน	3.47	0.52	ปานกลาง
13. มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับ ภารกิจ	3.73	0.70	มาก
14. มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.74	มาก
รวม	3.81	0.42	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่
ในระดับมาก ($\bar{x}=3.81$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีนโยบาย/เป้าหมายการ
พัฒนาของสถานศึกษา และรายการมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการ

ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x}=4.27$) รองลงมาคือ รายการที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ
 ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสมและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติงานอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีระบบสารสนเทศและ
 ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการ เช่น การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 การวัดและประเมินผลที่ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
 ($\bar{x}=3.47$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน
 คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐาน การศึกษา	3.67	0.90	มาก
2. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	3.53	0.74	มาก
3. มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการจัดการ เรียนรู้แก่ผู้เรียน	4.13	0.64	มาก
4. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น	3.87	0.74	มาก
5. มีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี	3.67	0.62	มาก
6. มีการเทียบมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละ ช่วงชั้น	3.52	0.74	มาก
7. มีการจัดประชุมทบทวน และวิเคราะห์ผลการประเมิน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานของฝ่าย/กลุ่มสาระการ เรียนรู้/บุคคลและสถานศึกษา ในภาพรวม	3.60	0.63	มาก

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
8. มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการที่จำเป็นและทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	3.60	0.74	มาก
9. มีการเผยแพร่เกี่ยวกับการศึกษาระดับสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนรับรู้	3.53	0.83	มาก
10. มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องสัมพันธ์ไปสู่การปฏิบัติงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	4.13	0.92	มาก
รวม	3.73	0.57	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และรายการมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องสัมพันธ์ไปสู่การปฏิบัติงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) รองลงมาคือ รายการมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ รายการมีการเทียบมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจ ตามแผนอย่างได้ผลดี	3.73	0.59	มาก
2. มีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอน การวัด ประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ มีการประสานสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกัน มุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีระบบ	3.93	0.70	มาก
3. มีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติ การสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.00	0.53	มาก
4. ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.47	0.52	ปานกลาง
5. สถานศึกษานำข้อมูลตรวจสอบ จุดอ่อน จุดแข็ง มากำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.60	0.83	มาก
6. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.13	0.64	มาก
รวม	3.81	0.46	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการจัดทำแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X}=4.13$) รองลงมาคือ รายการมีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการกำหนดการตามแผน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.73	0.80	มาก
2. มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.83	มาก
3. มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกันและทันสมัยอยู่เสมอ	3.87	0.74	มาก
4. มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.73	0.80	มาก
5. บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับมีการดำเนินการไปอย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ และมุ่งเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	3.47	0.74	ปานกลาง
6. บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.73	0.70	มาก

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
7. บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์	4.27	0.70	มาก
8. บุคลากรปฏิบัติงานตามคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงาน หรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.07	0.80	มาก
9. การปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการเป็นไป ตามแผนที่กำหนด	3.93	0.70	มาก
10. ฝ่ายบริหารสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการดำเนิน กิจกรรม/โครงการ	3.80	0.77	มาก
11. มีกระบวนการที่เป็นระบบ โดยมี การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบหรือประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนา	3.67	0.72	มาก
รวม	3.80	0.56	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่
รับผิดชอบตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}=4.27$) รองลงมาคือ รายการบุคลากรปฏิบัติงานตามคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงานหรือ
มาตรฐานการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงาน
น้อยที่สุด คือ รายการบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับมีการดำเนินการไปอย่างสอดคล้องกันอย่างเป็น
ระบบ และมุ่งเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	3.47	0.74	มาก
2. มีการกำหนดขอบข่าย วิธีการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	3.47	0.64	ปานกลาง
3. ดำเนินการตรวจสอบตามคู่มือการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.53	0.83	มาก
4. มีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือตามสภาพจริง	3.80	0.68	มาก
5. มีการตรวจสอบครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา	3.60	0.63	มาก
6. มีการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของงาน/ ฝ่ายให้เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ	3.60	0.63	มาก
7. บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน/กิจกรรม ด้วยวิธีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.73	0.80	มาก
8. มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.87	0.64	มาก
รวม	3.63	0.49	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการ
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการนำผล
การประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=$
3.87) รองลงมาคือ รายการมีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์หรือตามสภาพจริง มีการ

ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และรายการมีการกำหนดขอบข่าย วิธีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน ($\bar{x}=3.47$)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.00	0.85	มาก
2. มีการวางแผนประเมินตนเอง และจัดทำเครื่องมือประเมินตนเอง โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม	4.07	0.80	มาก
3. มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง	4.00	0.93	มาก
4. มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน	3.80	0.86	มาก
5. สถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.13	0.74	มาก
6. มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน	4.07	0.59	มาก
รวม	4.01	0.65	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือรายการสถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$)รองลงมาคือรายการมีการวางแผน

ประเมินตนเอง และจัดทำเครื่องมือประเมินตนเอง โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม และรายการที่มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x}=3.72$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการที่มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.07	0.80	มาก
2. มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	4.20	0.68	มาก
3. มีการเขียนรายงานที่มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ โดยแสดงหลักฐานข้อมูล และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาในรอบปีที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้	4.07	0.96	มาก
4. มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.80	มาก
5. มีการนำเสนอผลการประเมินตนเองไปใช้ในการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพการศึกษา	3.80	0.86	มาก
6. มีการนำผลการพัฒนาคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา	3.60	0.63	มาก

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
7. มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ จุดเด่น/จุดด้อย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีผู้มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบที่ชัดเจน	3.67	0.62	มาก
รวม	3.90	0.65	มาก

จากตาราง 23 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$) รองลงมาคือ รายการมีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการนำผลการพัฒนาคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$)

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรผดุงไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน	3.67	0.82	มาก
2. มีแผนพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่องระยะยาว	3.80	0.77	มาก
3. มีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	4.00	0.76	มาก
4. มีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.00	0.65	มาก
5. สถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพการศึกษา	3.87	0.74	มาก
รวม	3.87	0.44	มาก

จากตาราง 24 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม และรายการมีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x}=4.00$) รองลงมาคือ รายการ

สถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรผดุงไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67$)

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็นของครู จำนวน 234 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวม และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในตามการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 23 - 31

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของครู

ด้านการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.57	0.58	มาก
2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	3.63	0.57	มาก
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.60	0.58	มาก
4. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.58	0.54	มาก
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.48	0.63	ปานกลาง
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	3.62	0.64	มาก
7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.63	0.61	มาก
8. ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.64	0.67	มาก
รวม	3.59	0.53	มาก

จากตาราง 25 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.59$) โดยด้านที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.64$) รองลงมาคือ ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x}=3.63$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.48$)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบ แผนภูมิแสดงไว้อย่างชัดเจน	3.58	0.86	มาก
2. มีการเผยแพร่โครงสร้างการบริหารงานไว้ในคู่มือครู หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.59	0.85	มาก
3. มีคู่มือ/เอกสารการพรรณนาบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ตามโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของงานทุกฝ่ายอย่าง ชัดเจน	3.57	0.80	มาก
4. มีนโยบาย/เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา	3.90	0.76	มาก
5. มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	3.94	0.80	มาก
6. มีแผนการนิเทศและกำกับติดตามการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	3.55	0.85	มาก
7. ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนได้สร้าง ความสัมพันธ์ในการร่วมกันจัดการศึกษา	3.59	0.87	มาก
8. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างเหมาะสมและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3.64	0.76	มาก

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของครู (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติงาน
9. มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาและการทำงานเป็นทีม	3.57	0.83	มาก
10. สถานศึกษาอำนวยความสะดวกกำกับ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ	3.44	0.76	ปานกลาง
11. มีการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ บริหาร/ปฏิบัติงาน ควบคุมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ บรรลุเป้าหมาย	3.46	0.83	ปานกลาง
12. มีระบบสารสนเทศและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการ เช่น การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน	3.39	0.83	ปานกลาง
13. มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศได้ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับภารกิจ	3.41	0.82	ปานกลาง
14. มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง	3.38	0.83	ปานกลาง
รวม	3.57	0.58	มาก

จากตาราง 26 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการกำหนดปฏิทินการ
ปฏิบัติงานของสถานศึกษามีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) รองลงมาคือ รายการมีนโยบาย/เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา มีการ

ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.38$)

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษาตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา	3.60	0.81	มาก
2. ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	3.45	0.84	ปานกลาง
3. มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน	3.90	0.81	มาก
4. มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น	3.71	0.81	มาก
5. มีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี	3.60	0.79	มาก
6. มีการเทียบมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น	3.63	0.77	มาก
7. มีการจัดประชุมทบทวน และวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/บุคคลและสถานศึกษา ในภาพรวม	3.67	0.82	มาก

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
8.	มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหา ความต้องการที่จำเป็นและทรัพยากร ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	3.60	0.74	มาก
9.	มีการเผยแพร่เกี่ยวกับการศึกษาระดับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนรับรู้	3.52	0.76	มาก
10.	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการ ปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องสัมพันธ์ไปสู่ การปฏิบัติงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตาม เป้าหมาย	3.63	0.77	มาก
รวม		3.63	0.57	มาก

จากตาราง 27 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{x}=3.63$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลัก
ในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) รองลงมาคือ รายการมี
หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.71$)
ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการ
สถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{x}=3.45$)

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากร ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถปฏิบัติการกิจ ตามแผนอย่างได้ผลดี	3.55	0.74	มาก
2. มีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอน การวัด ประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ มีการประสานสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกัน มุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีระบบ	3.62	0.70	มาก
3. มีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติ การสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.65	0.77	มาก
4. ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.46	0.85	ปานกลาง
5. สถานศึกษานำข้อมูลตรวจสอบ จุดอ่อน จุดแข็ง มากำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.55	0.76	มาก
6. มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	3.75	0.80	มาก
รวม	3.60	0.58	มาก

จากตาราง 28 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีการจัดทำแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}=3.75$) รองลงมาคือ รายการมีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ

สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.65$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$)

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการกำหนดการตามแผนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.49	0.77	ปานกลาง
2. มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.71	มาก
3. มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกันและทันสมัยอยู่เสมอ	3.65	0.77	มาก
4. มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.61	0.76	มาก
5. บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับมีการดำเนินการไปอย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ และมุ่งเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ	3.53	0.71	มาก
6. บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.67	0.74	มาก

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ตามความคิดเห็นของครู (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
7. บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์	3.82	0.74	มาก
8. บุคลากรปฏิบัติงานตามคู่มือ/แนวทางการปฏิบัติงาน หรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน	3.71	0.73	มาก
9. การปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการเป็นไป ตามแผนที่กำหนด	3.76	0.74	มาก
10. ฝ่ายบริหารสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการดำเนิน กิจกรรม/โครงการ	3.27	0.79	ปานกลาง
11. มีกระบวนการที่เป็นระบบ โดยมี การวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบหรือประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนา	3.41	0.72	ปานกลาง
รวม	3.58	0.54	มาก

จากตาราง 29 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$) รองลงมาคือ รายการการปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการฝ่ายบริหารสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.27$)

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินการประกัน

คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	3.51	0.77	มาก
2. มีการกำหนดขอบข่าย วิธีการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	3.46	0.81	ปานกลาง
3. ดำเนินการตรวจสอบตามคู่มือการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.40	0.76	ปานกลาง
4. มีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือตามสภาพจริง	3.39	0.82	ปานกลาง
5. มีการตรวจสอบครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา	3.47	0.74	ปานกลาง
6. มีการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของงาน/ ฝ่ายให้เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ	3.47	0.83	ปานกลาง
7. บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน/กิจกรรม ด้วยวิธีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ	3.56	0.78	มาก
8. มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.56	0.75	มาก
รวม	3.48	0.63	มาก

จากตาราง 30 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการ
ประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการ
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.48$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการ
บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน/กิจกรรมด้วยวิธีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ และ
รายการมีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงาน
อยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{x}=3.56$) รองลงมาคือ รายการมีคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.56$) ส่วนรายการที่มีการ

ปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์หรือตามสภาพจริง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.39$)

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.65	0.83	มาก
2. มีการวางแผนประเมินตนเอง และจัดทำเครื่องมือประเมินตนเอง โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม	3.53	0.81	มาก
3. มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง	3.56	0.84	มาก
4. มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน	3.50	0.82	มาก
5. สถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา	3.80	0.82	มาก
6. มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน	3.70	0.77	มาก
รวม	3.62	0.64	มาก

จากตาราง 31 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.62$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการสถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.80$) รองลงมาคือ รายการมีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน มีการ

ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.70$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.50$)

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติงาน
1. มีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.75	0.77	มาก
2. มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	3.71	0.78	มาก
3. มีการเขียนรายงานที่มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ โดยแสดงหลักฐานข้อมูล และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาในรอบปีที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้	3.59	0.74	มาก
4. มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบอย่างต่อเนื่อง	3.59	0.83	มาก
5. มีการนำเสนอผลการประเมินตนเองไปใช้ในการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพการศึกษา	3.62	0.73	มาก
6. มีการนำผลการพัฒนาคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา	3.56	0.72	มาก

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ตามความคิดเห็นของครู (ต่อ)

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
7. มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ จุดเด่น/จุดด้อย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีผู้มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบที่ชัดเจน	3.60	0.78	มาก
รวม	3.63	0.61	มาก

จากตาราง 32 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) รองลงมาคือ รายการมีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ รายการมีการนำผลการพัฒนาคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.56$)

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการผุดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ตามความคิดเห็นของครู

รายการการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการผุดระบบประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
1. มีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรผุดไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน	3.59	0.79	มาก
2. มีแผนพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่องระยะยาว	3.65	0.80	มาก
3. มีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม	3.62	0.79	มาก
4. มีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.66	0.75	มาก
5. สถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพการศึกษา	3.69	0.80	มาก
รวม	3.64	0.67	มาก

จากตาราง 33 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผุดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการสถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) รองลงมาคือ รายการมีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$) ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ

รายการมีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรผดุงไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่ง ผู้วิจัยใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนที่จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา นำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวม และแยกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบพหุคูณตามวิธีการเชฟเฟ้ (Scheffe) รายละเอียดดังตาราง 32 - 36

ตาราง 34 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน

สอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

การปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	ผู้บริหาร ฯ (n = 15)		ครู (n = 234)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	3.81	0.42	3.57	0.58	1.55
2. ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	3.73	0.58	3.63	0.57	0.64
3. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.81	0.46	3.60	0.58	1.39
4. ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.80	0.56	3.58	0.54	1.45
5. ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.63	0.49	3.48	0.63	0.93
6. ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.01	0.65	3.62	0.64	2.22*
7. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.90	0.65	3.63	0.61	1.67
8. ด้านผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.87	0.62	3.64	0.67	1.26
รวม	3.81	0.44	3.59	0.53	1.54

*P<.05

จากตาราง 34 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษามีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 35 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

การปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	0.90	.40
	ภายในกลุ่ม	81.33	246	0.33		
	รวม	81.93	248			
ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.06	.94
	ภายในกลุ่ม	80.93	246	0.33		
	รวม	80.97	248			
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.03	0.07	.92
	ภายในกลุ่ม	83.00	246	0.34		
	รวม	83.05	248			

ตาราง 35 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู (ต่อ)

การปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.76	2	0.38	1.31	.27
	ภายในกลุ่ม	71.30	246	0.29		
	รวม	72.06	248			
ด้านการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.10	2	0.05	0.13	.87
	ภายในกลุ่ม	96.60	246	0.39		
	รวม	96.70	248			
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.16	2	0.08	0.19	.83
	ภายในกลุ่ม	103.31	246	0.42		
	รวม	103.47	248			
ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	0.50	.60
	ภายในกลุ่ม	93.13	246	0.38		
	รวม	93.51	248			
ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.45	2	0.22	0.50	.60
	ภายในกลุ่ม	109.65	246	0.45		
	รวม	110.09	248			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.20	2	0.10	0.35	.70
	ภายในกลุ่ม	69.23	246	0.28		
	รวม	69.43	248			

จากตาราง 35 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานใน
สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านผลจากระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

การปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.32	2	0.16	0.88	0.43
	ภายในกลุ่ม	2.18	12	0.18		
	รวม	2.51	14			
ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.28	2	1.14	5.76*	0.18
	ภายในกลุ่ม	2.37	12	0.20		
	รวม	4.65	14			
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.91	2	0.45	2.61	0.11
	ภายในกลุ่ม	2.08	12	0.17		
	รวม	2.99	14			
ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.92	2	0.46	1.58	0.24
	ภายในกลุ่ม	3.48	12	0.29		
	รวม	4.40	14			
ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	1.30	0.30
	ภายในกลุ่ม	2.76	12	0.23		
	รวม	3.36	14			

ตาราง 36 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา (ต่อ)

การปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.20	2	1.10	3.50	0.63
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	3.77	12	0.31		
ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	1.59	2	0.79	2.19	0.15
	ภายในกลุ่ม	4.36	12	0.36		
	รวม	5.95	14			
ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.76	2	0.38	1.00	0.39
	ภายในกลุ่ม	4.57	12	0.38		
	รวม	5.33	14			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.93	2	0.47	3.06	0.08
	ภายในกลุ่ม	1.83	12	0.15		
	รวม	2.77	14			

จากตาราง 36 พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มี
ขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
อิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการ
พัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตาม
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมิน
คุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านผดุงระบบประกันคุณภาพ
การศึกษา มีความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีระดับ
การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 37 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของครู

การปฏิบัติงานของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการจัดระบบบริหารและ สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	0.60	2	0.30	0.90	0.40
	ภายในกลุ่ม	81.33	246	0.33		
	รวม	81.93	248			
ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.06	0.94
	ภายในกลุ่ม	80.93	246	0.33		
	รวม	80.97	248			
ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.03	0.07	0.92
	ภายในกลุ่ม	83.00	246	0.34		
	รวม	83.05	248			
ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.76	2	0.38	1.31	0.27
	ภายในกลุ่ม	71.30	246	0.29		
	รวม	72.06	248			
ด้านการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.10	2	0.05	0.13	0.87
	ภายในกลุ่ม	96.60	246	0.39		
	รวม	96.70	248			
ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.16	2	0.08	0.19	0.83
	ภายในกลุ่ม	103.31	246	0.42		
	รวม	103.47	248			

ตาราง 37 เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู (ต่อ)

การปฏิบัติงานของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	0.50	0.60
	ภายในกลุ่ม	93.13	246	0.38		
	รวม	93.51	248			
ด้านผุ้จระบบประกันคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.45	2	0.22	0.50	0.60
	ภายในกลุ่ม	109.65	246	0.45		
	รวม	110.09	248			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.20	2	0.10	0.35	0.70
	ภายในกลุ่ม	69.23	246	0.28		
	รวม	69.43	248			

จากตาราง 37 พบว่า ในภาพรวมครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านผุ้จระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา

1) ควรได้มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป็นแนวทาง วิธีการประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้รูปแบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาแบบองค์รวม และรูปแบบอื่นๆ

2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก เป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้ชัดเจน โดยให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

3) ควรมีการจัดประชุมสัมมนาการดำเนินงานตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ นำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ไปวางแผนแก้ไขปัญหาคำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบในระดับสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา

4) ควรรวบรวมผลการประเมินภายในมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำมาเสนอผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานของตนเองต่อไป

5) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งนี้และทั้งนั้นเพื่อนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะครูผู้สอน

1) ผู้บริหารระดับสูง ควรสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากร

2) ด้านการเตรียมการและการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ธรรมนุญสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อคิดเป็นที่หลากหลาย จัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องกัน กำหนดทิศทาง กำหนดการนิเทศติดตาม กำกับและประเมินผลทั้งในระดับบุคคล สถานศึกษา กลุ่มงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานเพื่อปรับปรุง

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บ
ประมวลผลและนำเสนอข้อมูล

3)สถานศึกษาควรเล็งเห็น และให้ความสำคัญในการวิจัยและพัฒนาระบบบริหาร
และการจัดการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

4)โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรครูมีขวัญและกำลังใจในการ
ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

5)โรงเรียนควรดำเนินการให้มีการวัดผลและประเมินผลนักเรียนด้วยเครื่องมือและ
วิธีการที่หลากหลาย

6)โรงเรียนควรจัดระบบการบริหารจัดการ โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน
และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จากผลการวิจัยได้สรุปและมีข้อเสนอแนะเป็นลำดับดังต่อไปนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาระดับการปฏิบัติงาน และเพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว และครูผู้สอน ของโรงเรียนเอกชนสอน

ศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ทั้งหมด 15 โรงเรียน ผู้บริหารทั้งหมด จำนวน 60 คน และครูผู้สอน จำนวน 564 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งผู้อำนวยการเป็นผู้คัดเลือกผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา และมอบหมายให้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 15 คน และครูผู้สอน จำนวน 234 คน โดยมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หรือผู้ที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตามจุดมุ่งหมาย (Purposeful sampling selection) ทั้งหมด 15 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน โดยมอบหมายให้ผู้อำนวยการเลือก ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ ซึ่งผู้อำนวยการเป็นผู้คัดเลือกผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา และมอบหมายให้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 15 คน

2. ครูผู้สอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ประมาณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางยามานะ (Yamane, 1970 : 886) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทั้งนี้ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 234 คน โดยใช้สัดส่วนร้อยละ 42.03 เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดดังกล่าว

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงาน และความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษา และอื่นๆ แล้วปรับปรุงเครื่องมือให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสอบถามไปทำการทดลอง (Try out) กับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ได้ผู้บริหาร 3 คน และครูผู้สอน 15 คน เหตุผลเนื่องจากสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (one way - anova) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือทั้งชุดเท่ากับ .9766 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ในการทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา แบบสอบถาม จำนวน 249 ชุด ได้รับคืน 249 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้วิจัยเดินทางไปแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้ นำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ใน 8 ด้าน สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-test และ f-test

5.3 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถนำมาสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

5.3.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 94.0) และเป็นผู้บริหารสถานศึกษา (ร้อยละ 6.02)

5.3.1.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ

82.33) รองลงมามีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 11.65) โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 53.33) รองลงมามีวุฒิการศึกษา ปริญญาโท (ร้อยละ 45.67) ส่วนครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 84.19) รองลงมามีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 12.39)

5.3.1.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 81.93) รองลงมามีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 12.05) นอกจากนี้ยังวุฒิการศึกษา อื่น ๆ (ร้อยละ 5.22) โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 73.33) รองลงมามีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 20.00) ส่วนครูที่จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายศาสนา ส่วนใหญ่มีต่ำกว่าวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 82.48) รองลงมามีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี (ร้อยละ 11.54)

5.3.1.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 53.01) รองลงมาปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 23.08) และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 22.89) โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 46.67) รองลงมาปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 40.00) และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 13.33) ส่วนครูที่จำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 53.42) รองลงมาปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 23.50) และปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 23.08)

5.3.2 การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง 8 ด้าน ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

2) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ

ราชการมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากรองลงมาคือ ราชการมีนโยบาย/เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนราชการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ราชการมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

3) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยราชการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ราชการมีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากรองลงมาคือ ราชการมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนราชการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ราชการครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

4) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยราชการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ราชการมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ราชการมีการดำเนินการตามโครงการกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนราชการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ราชการผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

5) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยราชการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ราชการบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ราชการการปฏิบัติงาน/กิจกรรม/โครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนด มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนราชการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ราชการฝ่ายบริหารสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม /โครงการ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

6) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยราชการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ราชการมีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ราชการการบุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน /

กิจกรรมด้วยวิธีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการดำเนินการตรวจสอบตามคู่มือการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และรายการมีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์หรือตามสภาพจริง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน

7) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการสถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ รายการมีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

8) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการมีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ รายการมีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ รายการมีการนำผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

9) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในด้านผุ้ลงระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ รายการสถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ รายการมีการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนิน การอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนากิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนรายการที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุดคือ รายการมีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรคงไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

5.3.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

1) ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติการสอนสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติการสอนสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ตามด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

5.4.1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อค้นพบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จารูวัจน์ สองเมือง และคณะ (2552) ที่ได้ศึกษา โครงการวิจัยระบบและกลไกประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า การศึกษาจะต้องมีเป้าหมายของการเจริญเติบโตที่มีคุณลักษณะทางบุคลิกภาพทั้งมวลของมนุษย์ โดยการฝึกฝนทางด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา เหตุผล ความรู้สึกและประสาทสัมผัส ดังนั้นการศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเจริญเติบโตของมนุษย์ในทุกๆด้าน เช่น ด้านจิตวิญญาณ ด้านจินตนาการ ด้านร่างกาย ด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ทั้งในส่วนปัจเจกบุคคลและส่วนร่วม และโน้มเน้นด้านต่างๆ เหล่านี้สู่ความดีและการบรรลุถึงความสมบูรณ์ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม คือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนของศาสนาอิสลาม ดังนั้นการดำเนินงานในด้านนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะฮฺ) ด้วยเหตุนี้จึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่สถานศึกษาจะไม่นำหลักคำสอนของศาสนา มาเป็นกรอบในการดำเนินการได้ มิใช่เป็นเพียงแค่หลักการสอนของศาสนาเท่านั้น แต่จะต้องนำหลักการสอนมาใช้ในทุกมิติ รวมถึงในการบริหารจัดการองค์กรด้วยเช่นกัน อีกทั้งแนวคิดเพื่อภารกิจของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม วัฒนธรรมคุณภาพในอิสลาม และหลักการบริหารเพื่อสร้างงานคุณภาพ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อีกทั้งเพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรและการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการร่วมตัดสินใจของทุกฝ่ายทั้งครูผู้สอน ผู้บริหาร ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ในขณะเดียวกันแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการสารสนเทศ ซึ่งเป็นการจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการวางแผน การพัฒนาคุณภาพทั้งในระดับรายบุคคล ระดับชั้น กลุ่มสาระวิชา และสถานศึกษาเอง ในปัจจุบันโรงเรียนมีข้อมูลพื้นฐานอยู่แล้ว ฉะนั้นการนำมาวิเคราะห์และแปลผลให้มีความหมายจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้แก่ การกำหนดภารกิจ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย ตลอดจนการนำผลการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในรูปแบบที่

ง่ายต่อความเข้าใจให้ผู้ปกครอง และชุมชนทราบในด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษามีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุ เป้าหมายที่กำหนดในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง

นอกนี้อาจเป็นเพราะกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน ของสถานศึกษา สามารถนำไปทางเลือกในการปฏิบัติงาน ตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการ การ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน บุคลากรใน สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานและรับทราบผลความก้าวหน้า และอุปสรรคอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การจัดระบบสารสนเทศ เพื่อจัดทำมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการประเมินคุณภาพการศึกษา แล้ว รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แล้วยังมีการผดุงระบบประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งน่าจะส่งผลให้การดำเนินงานตามระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมมีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับ “มาก” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพล จันทร์แดง (2545) ที่พบว่า การ ประกันคุณภาพภายในระดับชั้นมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดย ภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” บุญถิ่น วงษ์สิทธิ์ (2546) ที่พบว่าสภาพการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับ “มาก” และ เพ็ญศิริ ทานให้ (2544) ที่พบว่าสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก เครือข่ายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทุกด้านอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

1) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากโรงเรียนมีการจัดการเตรียมการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในเป็นอย่างดีโดยมีการรณรงค์ มีโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบแผนภูมิแสดงไว้ อย่างชัดเจน มีนโยบาย/เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา มีแผนการนิเทศและกำกับติดตามการ ปฏิบัติงานของบุคลากร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่าง เหมาะสมและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาและการทำงานเป็นทีมมีระบบสารสนเทศและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร วิชาการ เช่น การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่าง

ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมพล จันทร์แดง (2545) ที่ได้ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนมากขึ้น ผู้บริหารและครูมีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลแทนเอกสารที่เป็นกระดาษ ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการใช้และจัดเก็บ และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติชาย พิมพิไล (2543) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการวางแผนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” 2) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมาตรฐานการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา และที่สำคัญโรงเรียนมีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาที่ดีและเข้มแข็ง อีกทั้งมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่น มีการจัดประชุมทบทวน และวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของฝ่าย/กลุ่มสาระการเรียนรู้/บุคคลและสถานศึกษา ในภาพรวม มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการที่จำเป็นและทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องสัมพันธ์ไปสู่การปฏิบัติงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย จึงมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” 3) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมทุกกิจกรรม และทุกโครงการ มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามแผนอย่างได้ผลดี มีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอน การวัดประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ มีการประสานสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกันมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีระบบ ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษานำข้อมูลตรวจสอบ จุดอ่อน จุดแข็ง มากำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จึงมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” 4) ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการนำแผนไปปฏิบัติอย่างเป็นรูป

ธรรม และยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกัน และทันสมัยอยู่เสมอ มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนมีกระบวนการที่เป็นระบบ โดยมีการวางแผนปฏิบัติตามแผนตรวจสอบหรือประเมินผลปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมพล จันทร์แดง (2545) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” 5) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนยังไม่ได้ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนไปใช้ในการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา กลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้คุณภาพการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพคือการตรวจสอบและทบทวนเป็นการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดขอบข่าย วิธีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของงาน / ฝ่ายให้เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ มีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์หรือตามสภาพจริง บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน/กิจกรรมด้วยวิธีการ ประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ภายใต้วามร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งแต่ละชั้นตอนมีภาระงานมากและซับซ้อน จึงทำให้การดำเนินการในด้านนี้ได้เพียงระดับ “ปานกลาง” 6) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนได้ใช้วิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน มีการวางแผนประเมินตนเอง และจัดทำเครื่องมือประเมินตนเอง โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม จึงมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” 7) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพศึกษามุ่งผลสัมฤทธิ์ มีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา มีการเขียนรายงานที่มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ โดยแสดงหลักฐานข้อมูล และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาในรอบปีที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบอย่างต่อเนื่อง มีการนำเสนอผลการ

ประเมินตนเองไปใช้ในการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีการนำผลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา ตลอดจนมีการจัดทำรายงาน คุณภาพการศึกษาครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ จุดเด่น/จุด ค้อย แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีผู้มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบที่ชัดเจน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภวรรณ ศรีภูธร (2544) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในของโรงเรียนนาร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าด้านการ รายงาน มีการกำหนดการอยู่ในระดับ “มาก” 8) ด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา พบว่ามี การปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและผดุงระบบประกันคุณภาพ อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกลไก ซึ่งเป็นส่วน หนึ่งของระบบประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีหน้าที่หลักในการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อส่งเสริมการ พัฒนา และประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา และพบว่าโรงเรียนมีการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปี ต่อไป ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญจุดเด่นที่ควรผดุงไว้และจุดค้อยที่ต้องแก้ไขป้องกัน มีแผนพัฒนา บุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต่อเนื่องระยะยาว มีการปรับปรุงพัฒนาและรักษาระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม มีการศึกษา วิเคราะห์กิจกรรม/โครงการที่ดำเนิน การอยู่ร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการ ได้ผลดีและนำเทคนิค วิธีการไปใช้ในการพัฒนากิจกรรม/โครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนสถานศึกษามีการปรับปรุงงานตามรายงานคุณภาพการศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จารุวัจน์ สองเมือง และคณะ(2552) ที่ได้ศึกษา โครงการวิจัย ระบบและกลไกประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า ระบบและกลไก การประกันคุณภาพที่ได้พัฒนาขึ้นมีเป้าหมายของระบบและกลไกการประกันคุณภาพ 3 ประการคือ 1) มุ่งให้เกิดการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาในอิสลามของประเทศ 2) สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในโรงเรียน และ 3) เป็นระบบที่เชื่อมโยงทุกภารกิจสู่การ ปฏิบัติงานที่เป็นส่วนหนึ่งของอียาคะห์ (ศาสนกิจ) โดยองค์ประกอบของระบบและกลไก ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) ส่วนกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย การ กำหนดแนวทางปฏิบัติ การมอบหมาย การดำเนินงาน การติดตามงาน และการสรุปรงาน 2) ส่วน ควบคุมกระบวนการ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ ตะวัทกัลบี (การมอบหมายความสำเร็จไป ยังอัลลอฮ์) ชูรอ (การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น) นาซีฮัต (การตักเตือนซึ่งกันและกัน) และอูคู วะห์ (การเป็นพี่น้องกัน) ทั้ง 2 องค์ประกอบหลักข้างต้นจะนำไปสู่การสร้างอามาลซอและฮ์ (งาน คุณภาพ) ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของอียาคะฮ์ (ศาสนากิจ)

สำหรับผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติการสอนสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติการสอนสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ตามด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษามีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรืองเดช เฟิงจันทร์ (2546) ที่ได้ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ ที่เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมทุกด้านพบว่าการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน แสดงว่าผู้บริหารและครูผู้สอนทุกโรงเรียนล้วนแต่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา

1) ควรได้มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเป็นแนวทาง วิธีการประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้รูปแบบการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาแบบองค์รวม และรูปแบบอื่นๆ

2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก เป็นภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรกำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียน ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้ชัดเจน โดยให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

3) ควรมีการจัดประชุมสัมมนาการดำเนินงานตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ นำผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ไปวางแผนแก้ไขปัญหาคำแนะนำการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบในระดับสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา

4) ควรรวบรวมผลการประเมินภายในมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำมาเสนอผลการประเมินต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานของตนเองต่อไป

5) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน และรายงานผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งนี้และทั้งนั้นเพื่อนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

5.5.2 ข้อเสนอแนะครูผู้สอน

1) ผู้บริหารระดับสูง ควรสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีมให้แก่บุคลากร

2) ด้านการเตรียมการและการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพการศึกษาควรมีการประชาสัมพันธ์ธรรมนุญสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อคิดเป็นที่หลากหลาย จัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องกัน กำหนดทิศทาง กำหนดการนิเทศติดตาม กำกับและประเมินผลทั้งในระดับบุคคล สถานศึกษา กลุ่มงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานเพื่อปรับปรุง

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการเก็บประมวลผลและนำเสนอข้อมูล

3) สถานศึกษาควรเล็งเห็น และให้ความสำคัญในการวิจัยและพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

4) โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

5) โรงเรียนควรดำเนินการให้มีการวัดผลและประเมินผลนักเรียนด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย

6) โรงเรียนควรจัดระบบการบริหารจัดการ โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน

5.5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2) ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ในโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนในฝัน โรงเรียนแกนนำ หรือทุกสถานศึกษาทั่วประเทศ

3) ควรมีการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้และทั้งนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา : กรอบและแนวการดำเนินงาน (ลำดับที่ 1).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนวทางการจัดทำงานจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา (ลำดับที่ 2). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(ลำดับที่3).
กรุงเทพฯ โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(ลำดับที่4).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (ลำดับที่ 5).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา(ลำดับที่6).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพโดยเขตพื้นที่การศึกษา(ลำดับที่7).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. คู่มือธรรมเนียมโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . 2544. พัฒนาคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 ข. เอกสารชุดประกันคุณภาพ เล่ม 1 ระบบ
ประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- _____ . 2542. **ประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา** ของโรงเรียนใน สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- _____ . 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____ .2536. **กลยุทธ์การบริหารเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์.
- _____ .2543. **สถิติการศึกษาลบย่อ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____ .2543. **แนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ .2543. **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามยุทธศาสตร์การพัฒนามาตรฐานสู่การปฏิรูปการศึกษา** ของกรมสามัญศึกษาปีการศึกษา 2541. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมสามัญศึกษา.
- _____ .2543. **การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เล่ม 1 คู่มือการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา** โดยคณะกรรมการการประเมินของหน่วยงานต้นสังกัด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____ .2541. **แนวดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาและการรับรอง มาตรฐานคุณภาพการศึกษา** ของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- จาร์วัญ สองเมือง และคณะ.2552. **โครงการวิจัยระบบและกลไกประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.** ชะลา : มหาวิทยาลัยนานาชาติอิสลาม
- จรัส นองมาก. 2536. **การรับรองมาตรฐานคุณภาพโรงเรียนเอกชน : แนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมบทบาทการแบ่งเบาภาระของรัฐ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์และคณะ. (2550). **รายการวิจัยการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อบูรณาภาพสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้.** สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ชาติชาย พิมพ์ไสย. 2543. **การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- _____ . 2546. “ **แนวคิดการประกันคุณภาพการศึกษา** ”เอกสารประกอบโครงการประชุมอบรมวิทยากรหลัก เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดสงขลา. ม.ป.ท. 2546.

- ถนอม เทียนรัตน์. 2548. การประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ เขตตรวจราชการที่ 19. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ถวิล มาตรเลี่ยม .2544. การปฏิรูปการศึกษา : โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานพิมพ์เสมาธรรม.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2545. รายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติ กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : การประเมินและการประกัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นิตย์ คงชนันท์กุล. 2547. การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นภาพรรณ ศรีภูธร. 2544. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนำร่อง สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นภาพรรณ กาณจนพิทักษ์. 2548. ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญเต็ม ศรีนครินทร์. 2546. คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสกลนคร.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2540. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6.กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- บุญโฮ หยองบางไทร. 2544. ศึกษาการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญถิ่น วงสิทธิ์. 2546. การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 5 วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เพ็ญศิริ ปานรังศรี. 2548. การประเมินการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เรืองเดช เฟื่องจันทร์. 2546 .การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน จังหวัดชัยภูมิ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. 2542. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สยามมิตรการพิมพ์.
- วรภัทร ภูเจริญ. 2541. แนวทางการประเมินการคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท
พิมพ์ดีดจำกัด.
- วิชาการ, กรม. 2542 ก. การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ครุสภา.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2541. TQM คู่มือองค์กรคุณภาพยุค ISO 9000. กรุงเทพฯ : ทีพีเอฟบลิตซิ่ง.
- ศิริยศ เหลี่ยมสิงขร. 2547. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียน
เมืองสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงบ ลักษณะ. 2541 “แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา”. วารสารข้าราชการครู. 18 (6):2 ;
สิงหาคม – กันยายน 2541.
- สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, มหาวิทยาลัย. 2541. แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา. ม.ป.ท. :
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย. มปป. พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมาย. ศูนย์
กษัตริ์ ฟ้าฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน แห่งนครมาดินะฮ์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549. หลักเกณฑ์และวิธีการ
ประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่ 2
(พ.ศ. 2549 – 2553). กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุดทองจำกัด .
- สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. 2544. แนวทางการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ :
พิมพ์ดีดจำกัด.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. 2544. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
ราชภัฏสวนดุสิต.

- สมาน เพชรนาวา. 2549. การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมพล จันทร์แดง. 2545 การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. 2544. “ แนวทางการพัฒนาโรงเรียนเพื่อ เตรียมรับรองการประกันคุณภาพการศึกษา ” วารสารวิชาการ. 4 , 10 (ตุลาคม : 34 – 42)
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547. มาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 3. 2541. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรกฎาคม 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา : ที่พร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีด จำกัด.
- _____. 2541. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. แนวทางการประกันคุณภาพภายในเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2544. แนวทางการประกันคุณภาพภายในเขตการศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์.
- _____. 2543. ข. มาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิทีซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2540. แนวทางการพัฒนาและรับรองคุณภาพการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. 2544. แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและการศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. 2541. การประเมินคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีครูทายาทระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มปท.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544. สังคมได้อะไรจากการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.2546. รายงานวิจัยการติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 1 -12. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- สุรัฐ ศิลปะอนันต์. 2539. “ การศึกษาทำไมคุณภาพ .” วารสารข้าราชการครู. 17 (2)
- อรนุช โพนนุกูล. 2545. “ คุรุกับบทบาทหน้าที่และบทบาทใหม่ที่เปลี่ยนไป.” ;วารสารวิชาการ.
5 (3) : 3 ; มีนาคม 2545.
- อรัญ ก้วพานิช. 2545. ผลการนิเทศการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3. สงขลา : หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมสามัญ
ศึกษา เขตการศึกษา 3.
- Jerrold H. Wheeler and Tanna R. 2003. **Organizational Change : Leading Your in the
Twenty -first Century University of Louisiana at Monroe.** New York :
McGraw - Hill.
- Hanna M. and Newman W. 2003. **Operations Management.** New Jersey, Prentice Hall.
- Navaratnam, K.K., and O’Cornor, R. 1993. **Quality Assurance in Vocational Education :**
Meeting in needs of Nineties. The Vocational Aspect Education 45 (2), 112-113.
- Stebbing, L.1993. **Quality Assurance : The Route to Efficiency and Competitiveness.**
3 th ed. West Sussex : Eillis Horwood.
- Ali Mohamad Jubran Saleh.(n.d.). 2551. **Educational Administration : An Islamic
Perpectives.**
แปลและเรียบเรียง โดย นิเลาะ แวอุเซ็ง. วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. อาจารย์อุดม ประพฤติ ผู้ประเมินภายนอก (สมศ.) ห้างหุ้นส่วน การวัดและประเมินผลการศึกษา
2. อาจารย์อับดุลสุโก ดินอะ ผู้บริหารโรงเรียนจริยธรรมศึกษามูลนิธิ ,ผู้ประเมินภายนอก (สมศ.) ห้างหุ้นส่วน การวัดและประเมินผลการศึกษา
3. อาจารย์ร่อเซ็ด เป็นแหละแหนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนตัสดีกียะห์ ,ผู้ประเมินภายนอก (สมศ.) ห้างหุ้นส่วน การวัดและประเมินผลการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ “เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระดับการปฏิบัติงานการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ”

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

4. แบบสอบถามนี้สำหรับหาข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพจริงให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตลอดจนสะท้อนการดำเนินงานและใช้วางแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ การประมวลผลการวิจัยจะพิจารณาเป็นภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวรอปีหิยะ หมะซะหะรีม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ( ) หน้าช่องข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำแหน่ง

- ( ) ผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต
- ( ) ผู้จัดการ
- ( ) ผู้อำนวยการ
- ( ) รองผู้อำนวยการ
- ( ) วิชาการแทนฯ
- ( ) ครูผู้สอน

2. วุฒิการศึกษา

สามัญ	ศาสนา
( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี	( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี
( ) ปริญญาตรี	( ) ปริญญาตรี
( ) ปริญญาโท	( ) ปริญญาโท
( ) ปริญญาเอก	( ) ปริญญาเอก
( ) อื่น ๆ ระบุ.....	( ) อื่น ๆ ระบุ.....

3. ขนาดของสถานศึกษา

- ( ) ขนาดเล็ก
- ( ) ขนาดกลาง
- ( ) ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2

การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

ในฐานะที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไปรอ่านและพิจารณาข้อความเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของท่านในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาว่า ท่านมีความคิดเห็นในแต่ ละประเด็นว่าสถานศึกษาของท่านมีระดับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษา อยู่ในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องทางขวามือเพียงข้อละช่องเดียว ตามความ เป็นจริง โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานมาก
3	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานน้อย
1	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	<u>ด้านที่ 1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ</u> สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานในรูปแบบแผนภูมิแสดงไว้อย่างชัดเจน						☐
2.	มีการเผยแพร่โครงสร้างการบริหารงานไว้ในคู่มือครูหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา						☐
3.	มีคู่มือ / เอกสารการพรรณนาบทบาทหน้าที่ของบุคลากรตามโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของงานทุกฝ่ายอย่างชัดเจน						☐

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
4.	มีนโยบาย / เป้าหมายการพัฒนาของสถานศึกษา						☐
5.	มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา						☐
6.	มีแผนการนิเทศและกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร						☐
7.	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนได้สร้างความสัมพันธ์ในการร่วมกันจัดการศึกษา						☐
8.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสมและทุกฝ่ายมีส่วนร่วม						☐
9.	มีการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาและการทำงานเป็นทีม						☐
10.	สถานศึกษาอำนวยความสะดวกกำกับ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ						☐
11.	มีการจัดทำระบบสารสนเทศสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหาร / ปฏิบัติงาน ควบคุมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย						☐
12.	มีระบบสารสนเทศและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการ เช่น การบริหารจัดการหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน						☐
13.	มีการวางแผนจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศได้ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับภารกิจ						☐
14.	มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง						☐
15.	มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา						☐
16.	ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา						☐
17.	มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน						☐
18.	มีหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน-ท้องถิ่น						☐
19.	มีการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกปี						☐
20.	มีการเทียบมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น						☐
21.	มีการจัดประชุมทบทวน และวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของฝ่าย / กลุ่มสาระการเรียนรู้ / บุคคลและสถานศึกษาในภาพรวม						☐

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
22.	ด้านที่ 2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการที่จำเป็นและทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน						☐
23.	มีการเผยแพร่เกี่ยวกับการศึกษาระดับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และชุมชนรับรู้						☐
24.	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องสัมพันธ์ไปสู่การปฏิบัติงานที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย						☐
25.	ด้านที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามแผนอย่างได้ผลดี						☐
26.	มีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอน การวัดประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ มีการประสานสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกันมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีระบบ						☐
27.	มีการดำเนินการตามโครงการ กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						☐
28.	ผู้ปกครองและชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม และบทบาทสำคัญ ในกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						☐
29.	สถานศึกษานำข้อมูลตรวจสอบ จุดอ่อน จุดแข็ง มากำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา						☐
30.	มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3 ปี หรือ 5 ปี และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						☐
31.	ด้านที่ 4 การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดการตามแผนโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						☐
32.	มีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่อง						☐

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มาก- ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย- ที่สุด	
33.	มีการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกันและทันสมัยอยู่เสมอ						☐
34.	มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา						☐
35.	บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับมีการดำเนินการไปอย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ และมุ่งเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ						☐
36.	บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา						☐
37.	บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์						☐
38.	บุคลากรปฏิบัติงานตามคู่มือ / แนวทางการปฏิบัติงานหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน						☐
39.	การปฏิบัติงาน / กิจกรรม / โครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนด						☐
40.	ฝ่ายบริหารสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอในการดำเนินกิจกรรม / โครงการ						☐
41.	มีกระบวนการที่เป็นระบบ โดยมี การวางแผนปฏิบัติตามแผน – ตรวจสอบหรือประเมินผล-ปรับปรุงและพัฒนา						☐
42.	ด้านที่ 5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา						☐
43.	มีการกำหนดขอบข่าย วิธีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา						☐
44.	ดำเนินการตรวจสอบตามคู่มือการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา						☐
45.	มีการตรวจสอบเน้นหลักฐานเชิงประจักษ์หรือตามสภาพจริง						☐
46.	มีการตรวจสอบครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา						☐
47.	มีการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของงาน / ฝ่ายให้เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบ						☐
48.	บุคลากรมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน / กิจกรรมด้วยวิธีการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ						☐

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
49.	มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา						☐
49.	มีการนำผลการประเมินไปจัดทำแผนและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา						☐
50.	ด้านที่ 6 การประเมินคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา						☐
51.	มีการวางแผนประเมินตนเอง และจัดทำเครื่องมือประเมินตนเอง โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม						☐
52.	มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเอง						☐
53.	มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐาน						☐
54.	สถานศึกษาให้ความสำคัญในการประเมินคุณภาพการศึกษา						☐
55.	มีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียน						☐
56.	ด้านที่ 7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีคณะหรือบุคคลผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี						☐
57.	มีการรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา						☐
58.	มีการเขียนรายงานที่มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ โดยแสดงหลักฐานข้อมูล และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาในรอบปีที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้						☐
59.	มีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาเสนอหน่วยงานต้นสังกัด และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบอย่างต่อเนื่อง						☐
60.	มีการนำเสนอผลการประเมินตนเองไปใช้ในการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพการศึกษา						☐
61.	มีการนำผลการพัฒนาคุณภาพศึกษามาวิเคราะห์แปลผลใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนา						☐

